

DARBININKAS

Vol. LXXX, Nr. 40
Spalis - October 20, 1995 Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207 Kaina \$1.00

I Lietuvą spalio 13 d. atvyko buvusio Lietuvos ambasadoriaus JAV a.a. Stasio Lozoraičio žmona p. Daniela Lozoraitienė. Vienas svarbiausių jos viešnagės akcentų - dalyvavimas Nekaltai pradėtos Švč. Mergelės Marijos vardgiedžių seserų ordino vienuolyno atidaryme Kaune. Šio lietuviško vienuolyno įkūrėjas buvo S. Lozoraičio dėdė - vyskupas Palaimintasis Jurgis Matulaitis. Už p. Danielos Lozoraitienės aukas šio vienuolyno koplyčioje įrengti vitražai Vilties ambasadoriaus, kaip jį vadino Lietuvoje, Stasio Lozoraičio atminimui.

Vilniuje spalio 7 d. baigėsi antrasis Tarptautinis M. K. Čiurlionio pianistų ir vargonininkų konkursas. Vargonininkų konkurse pirmoji vieta nebuvo skirta, antrąją pasidalijo latvė Ligita Sneibė ir lietuvis Balys Vaitkus, trečiąją užėmė vokiečių Tobias Frankenreiteris. Pianistų konkurso laureatai tapo visi šeši finalininkai: pirmosios vietos - lietuvė Guoda Gedvilaitė ir baltarusis Ivanas Stepanovas, antrosios - izraelietis Droras Biranas ir rusas Jevgenijus Samoilovas, trečiosios - lietuviai Gabrielius Alekna ir Vita Ponomariovaitė.

Konkurso tvarka Lietuvos investicijų agentūros vadovo pareigas išrinktas išėivijos atstovas, 42 metų diplomatas Algis Avizienis. Jis pastaruosius 15 metų dirbo įvairiose JAV diplomatinėse atstovybėse. Prieš metus įkurtos agentūros tikslas - supažindinti ir pritraukti užsienio investuotojus.

Seimo narys K. Antanavičius spalio 12 d. spaudos konferencijoje pakvietė rinkti parašus dėl referendumo paskelbimo. Jame šalies žmonėms turėtų būti pateikti aštuoni klausimai. Pasak K. Antanavičiaus, žmonės turėtų pasakyti savo nuomonę dėl Seimo narių skaičiaus sumažinimo, siūloma sumažinti valdžios, tarnautojų ir ministerijų skaičių, atšaukti Vyriausybės įgaliotinius regionuose, sugrąžinti žemę rinktoms savivaldos institucijoms, neapmokestinti pajamų, investuojamų į Lietuvos ekonomiką, o investuojamam kapitalui nereikalauti jo kilmės deklaracijos. Anot K. Antanavičiaus, šiai iniciatyvai pritarė Seimo narys J. Veselka, kai kurie verslininkai, profsąjungos.

Nepaisant to, kad nutraukiama Danijos batalijono misija Kroatijoje, jame tarnaujantis Lietuvos būrys nebus siunčiamas namo, bet Danijoje lauks paskyrimo į naują "karštą" buvusios Jugoslavijos tašką. Tai sakė Lietuvos krašto apsaugos ministerijos Tarptautinių ryšių departamento direktorius P. Malakauskas. Nors Kopenhaga iš pradžių skeptiškai vertino Lietuvos galimą indėlį saugant taiką buvusioje Jugoslavijoje, vėliau išsitikinome, kad jūsų kariai tam ruošiasi labai rimtai ir kartais net pralenkia danus", - teigiama Lietuvos krašto apsaugos ministeriją pasiekusiose Danijos kolegų išvadose. Naujoji paskyrimo vieta greičiausiai bus Makdonijos respublika.

Neseniai Kauno technologijos universitete atidarytas kartu su Norvegijos vadybos institutu Biznio mokymo centras.

Valdžios korupcija

Viena iš pagrindinių temų, svarstytų praėjusią savaitę Lietuvoje, buvo valdininkų korupcija. Raimundo Ozolo dokumentus, bylojančius apie valdžios korupciją, Ministras Pirmininkas pavadino nieko vertais. Prezidentas Brazauskas, kalbėdamas per televiziją, pabrėžė, kad apie korupciją kalbama per daug. Jo nuomone, kaltinti korupcija vyriausybę nėra jokio pagrindo.

Spalio 9 dienos vakare prezidentas A. Brazauskas per Lietuvos televiziją kalbėjo apie korupciją. Jo nuomone, kaltinimais korupcija švaistomasi labai neatsakingai. Apkaltinti Vyriausybės korupcija nėra pagrindo, pabrėžė Prezidentas. Pasak jo, iki Seimo rinkimų turėtų būti parengtas politinių partijų finansavimo įstatymas, antikorupcinis įstatymas, baudžiamojo, baudžiamojo procesinio ir administracinio kodeksų pataisos.

Praėjusį savaitgalį Prezidentas Brazauskas, pabėgdamas nuo visų korupcijos problemų, išvyko trims dienoms į Suomiją aptarti Europos reikalų. Laisvalaikiu Prezidentas medžiojo Suomijos šiaurėje.

Seimo narys, buvęs biudžeto ir finansų komisijos pirmininkas Kęstutis Jaskelevičius paskelbė sustabdęs savo veiklą LDDP frakcijoje. Pasak Seimo nario, atėjęs į valdžią LDDP, "nomenklatūrinis valdymo principas" buvo atkurtas įvairiose valstybės valdymo grandyse. Valdymo

aparatas dirba ne žmonių ar valstybės naudai, o tenkina savo interesus." Pasak Jaskelevičiaus, jis palaiko R. Ozolą ir pasirošęs "liudyti neomonenklatūros nenaudai teismo procese". K. Jaskelevičius teigė, kad partijai, pralaimėjusiai savivaldybių rinkimus, nuolat pralaiminčiai diskusijas su spauda, artėjant suvažiavimui ir toliau smunka "politinės kelnės". LDDP pirmininkas A. Šleževičius pasiūlė išmesti Jaskelevičių iš partijos už šmeižtą.

Spalio 11 d. G. Kirkilas supažindino su Valstybės kontrolės pažyma dėl buvusio SSKP turto perėmimo. Joje patvirtinama Generalinės prokuratūros išvada, kad patikrinus nebuvo nustatyta, jog LKP, LDDP ar kitos organizacijos turėjo nuslėptas sąskaitas, turta ar kokį nors turta būtų perdavusios įvairioms įmonėms ar asmenims.

Tuo tarpu didelį susidomėjimą sukėlė dienraščio "Lietuvos Rytas" paskelbta žinia, kad vidaus reikalų ministras R. Vaitiekūnas važinėja vogtu automobiliu. Vyriausybės sprendimu vidaus reikalų ministerijai šį pavasarį buvo perduoti 16 automobilių, kurių kėbulo numeriai yra suklastoti ar neatkuriamai pakeisti.

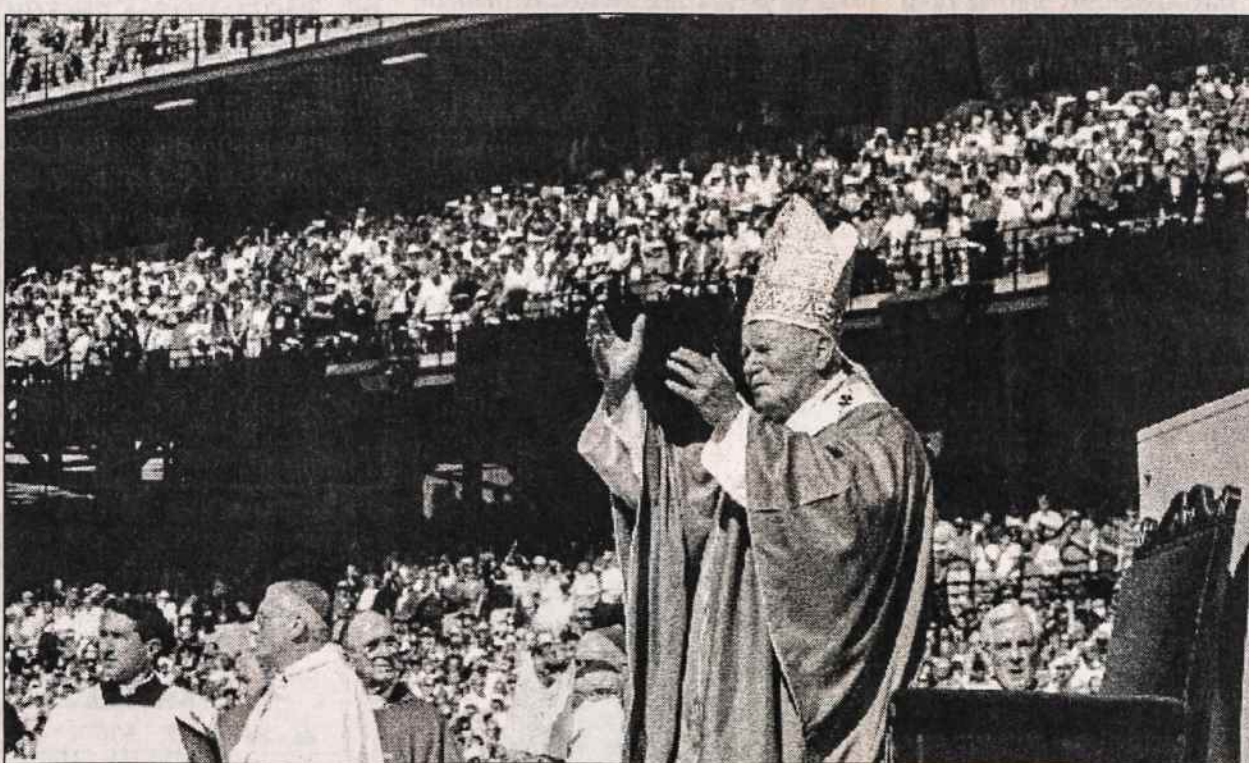
Vienu iš automobilių - prabangiu "Mercedes-Benz 600 SEL" naudoja ministras. Dienraščio teigimu, buvo pažeistas įstatymas, pagal kurį reikalaujama surinkti visą medžiagą apie šeimininką turta ir tik po metų jį

perduoti valstybei. Laikraščiu pasidomėjęs šia istorija, buvo nesunkiai surastas tikrasis šeimininkas Vokietijoje. Ekspertų teigimu, toks automobilis kainuoja apie 100 000 Vokietijos markių. Be šio automobilio, ministras naudoja dar keturiais - dviem "Mercedes", "Nissan" ir džipu.

Negalima sakyti, kad Lietuvoje kova prieš korupciją yra visiškai beviltiška. Aukščiausias teismas, išnagrinėjęs Vytauto Landsbergio skundą, panaikino Vilniaus teismo sprendimą. Pagal šį sprendimą p. Landsbergis buvo įpareigotas už premjero A. Šleževičiaus garbės įžeidimą sumokėti 6 tūkstančius litų. Praėjusiais metais spaudos konferencijoje Landsbergis pasakė "Pagalvokite, jei premjeras pasirašo potvarkį parduoti "Literatų svetainę" už keturis tūkstančius litų, tai kas gali paneigti galimybę, kad gal porą šimtų tūkstančių jis turi kišenėje už tai". Tik pasibaigus bylai teisėjai buvo paskirtas tarnybinis butas. Byla bus svarstoma iš naujo. Tik kas galėtų garantuoti, kad šioje byloje būtų pažvelgta giliau nei į premjero prarastą garbę ir orumą?...

pagal AGEP

"Litexpo" rūmuose spalio 10-13 dienomis veikė tradicinė tarptautinė paroda "Statyba-95". Šįkart mugė savo pirmtakes pranašo ne tik didžiausiu dalyvių skaičiumi (stendus įrengs 207 firmos) ir užimamu plotu (per 7 tūkst. kv. metrų), bet ir lietuviškų statybos bei remonto medžiagų, projektų ar paslaugų gausumu.

Popiežius Jonas Paulius II šiltai sutinkamas JAV tikinčiųjų netrukus aukos mišias Giant stadijone, NJ.

Lietuvos Prezidento statybiniai užmojai

Spalio 4 dieną į buvusius Menininkų rūmus pradėjo keltis Prezidentūra. Į buvusias Prancūzijos ambasados patalpas jau atvežtos knygos, dokumentai ir Prezidento referento kompiuteris. Šiuose rūmuose Daukanto aikštėje kažkada buvo apsistojęs Rusijos karvedys Kutuzovas, Prancūzijos imperatorius Napoleonas, Vilniaus generalgubernatorius Muravjovas, pravarde Korikas, Rusijos caras Aleksandras I, Vokietijos imperatorius ir Prūsijos karalius Vilhelmas II ir pirmasis Vokietijos prezidentas Paulius Hindenburgas. Prezidentūros darbuotojų kabinetai apstatomi lietuviškais baldais. Rūmų patalpas būtina remontuoti, todėl nežinoma, kada jose įsikurs prezidentas Algirdas Brazauskas. Prezidentūrą remtuos Panevėžio statybininkai, kurie dabar atsta-

to Vilniaus pilių kompleksą Gedimino kalno papėdėje.

Nidoje jau statoma Prezidento vila. Ji turėtų iškilti Parnidžio kopos papėdėje. Anksčiau Prezidento vila buvo suprojektuota ant Urbo kalno.

Tačiau visuomenei pasipiktinus, šio projekto buvo atsisakyta. Algirdas Brazauskas apgalvestavo, kad šios vilos statyba buvo susieta su jo vardu. Pasak Prezidento, nuošalesnėje vietoje pastatytame vasarnamyje būtų galima tinkamai priimti atvyku-

sius svečius. To negalima padaryti "Rūtos" poilsio namų 3 kambarių bute, kur jis dabar atostogauja vasarą.

Naujoji vila statoma ne itin gražioje vietoje šalia sandėlių ir degalinės, Komunalinių įmonių kombinato teritorijoje. Šis kombinatas prieš 20 metų buvo pastatęs priešingam kompleksui, bet dabar, neturėdamas pinigų, negali jo sutvarkyti. Prezidento vila statoma ant senų pamatų. Čia bus trys nedideli butukai ir vienas didesnis. Bus įrengta banketų salė, pirtis su baseinu, bus sutvarkyti teniso aikštynai. Darbus ketinama baigti pavasarį. **AGEP**

Nedideliame Žemaitijos miestelyje, Vieksniuose, neseniai atidengtas ir pašventintas išpuodingas paminklas Biržiškų šeimai - trimis broliams - Mykolui, Vaclovui ir Viktorui, jų tėvui Antanui ir motinai Elžbietai. Paminklą sukūrė Kauno skulptorius Česlovas Pečiukas. Šis įvykis reikšmingas ne tik Žemaitijai, bet ir visai Lietuvai. Pirmą sykį po 50 metų tylos čia įvyko dviejų dienų mokslinė konferencija, kurios metu buvo apžvelgti brolių Biržiškų nuveikti darbai, jų didžiuliai nuopelnai tautai, kultūrai, mokslui.

Lietuvos bankų sistema stabili, - teigia Lietuvos banko vadovas

Spalio 5 dieną surengtoje spaudos konferencijoje Lietuvos banko valdybos pirmininkas K. Ratkevičius sakė, kad banko užsienio valiutos atsargos spalio 1-ąją buvo 740 mln. JAV dolerių. Šiuo metu centrinis bankas nuolat superka užsienio valiutą.

Lietuvos bankų sistema taip pat pakankamai stabili, palyginti su gegužės-birželio mėnesiais buvusia įtempta padėtimi, sakė LB vadovas. Tuomet su finansiniais sunkumais susidūrė "Aurabankas" ir "Vakarų bankas" ir net trims komerciniams bankams buvo iškeltos bankroto bylos. 9 bankai, kuriems iškeltos bankroto bylos, rugsėjo 1-ąją buvo skolingi gyventojams iš viso 51 mln. litų. Bankrutavusiais LB laiko "Nidos", "Ateities", "Sekundės", "Apus", "Ekspres", "Lietūkiu", Kredito, Kooperacijos ir Žemės bankus. Į šį sąrašą kol kas netraukti "Lietuvos verslas" ir "Balticbankas", kuriems jau taip pat iškeltos bankroto bylos.

Dar 6 bankai dabar laikomi problemingais, nes iki liepos 1 dienos nesukaupe reikalaujamo 10 mln. litų akcinio kapitalo. Be "Lietuvos verslo" ir "Balticbanko", į šį sąrašą įeina "Ancorabankas", "Snoras", "Senamiesčio bankas" ir "Komerccijos ir kredito bankas". Du paskutiniai ketina 10 mln. litų kapitalą sukaupti iki lapkričio 1-osios.

Lietuvoje auga nedarbas

Statistikos departamento pateiktais duomenimis, infliacija rugsėjo mėnesį buvo 2 proc. Per devynis šių metų mėnesius infliacija sudarė 22,8 procento. Per tą patį laikotarpį pernai - 31,3 proc.

Rugsėjo mėnesį išgaunamosios ir perdirbimo pramonės produkcijos vartotojams buvo parduota 5,2 procento mažiau. Per devynis šių metų mėnesius, palyginti su praėjusių metų tuo pačiu laikotarpiu, išgaunamosios ir perdirbimo pramonės produkcijos parduota 2,2 procento mažiau. Taip pat mažiau supirkta gyvulių ir paukščių (-11 proc.) bei pieno (-2 proc.).

Rugsėjo mėnesį mažmeninė prekių apyvarta sumažėjo 3,4 procento.

Spalio 1 dieną buvo darbo biržose buvo užregistruota 110 tūkst. nedirbančių. Tai sudaro 6,3 proc. nuo visos darbo jėgos. Šių metų sausio-rugsėjo mėnesiais, palyginti su tuo pačiu praėjusių metų laikotarpiu, bedarbių padaugėjo 65 procentais, o nedirbančių, ieškančių darbo asmenų šiomet yra 64,6 procento daugiau.

AGEP

Kompiuteriai: pigesni, bet ne prastesni

Kompiuterinių sistemų projektavimo ir gamybos įmonė "Sigmanta" savo veiklą pradėjo 1994 metais. Nepaėjęs nė dviems metams ši Vilniaus įmonė suprojektavo, pagamino ir patikrino trijų tipų kompiuterius: Sigmanta - PS 601/66 (personalinė sistema, skirta dirbti autonominiu režimu ar kompiuterių tinkle); Sigmanta - GS 601/66 (grafinė sistema, skirta kurti ir eksploatuoti grafines programas, kurioms reikia labai didelio skaičiavimų greičio ir aukštos kokybės grafikos); Sigmanta - SS 601/66 (serverinė sistema, kuri turi didelę diskinę operatyvinę atmintį bei specialią programinę įrangą, leidžiančią efektyviai skirstyti turimus išteklius ir dirbti "kliento-serverio" režimu).

Kompiuteriai Lietuvoje pradėti gaminti 1960 metais. Susivienijimas "Sigma" gamindavo apie 3% visų buvusios TSRS kompiuterių. "Sigmanta", perėmusi iš "Sigmos" sukauptą patirtį, gamybos tradicijas, pradėjo gaminti intelektualią produkciją pagal modernią technologiją. Tokiam žingsniui pasiryžta po sėkmingų kontaktų ir derybų su IBM korporacija.

Šiuo metu svarbiausi "Sigmantos" gaminiai - "RISC Power PC" architektūros personaliniai kompiuteriai, darbo stotys, serveriai ir programinė įranga. Naujausi įmonės kompiuteriai leidžia efektyviai apdoroti vaizdinis, garsinis ir skaitmeninius duomenis, pagreitina apsikeitimą didžiuliais duomenų srautais. "Sigmanta" taip pat ruošiasi sukurti diktavimo sistemas įvairiomis kalbomis. Sistemoms bus skirtos

tiems, kuriems patogiau įvesti informaciją į kompiuterį žodžiais.

Iš pradžių visuomet sunkiausia suprojektuoti, pagaminti kompiuterį, o kai tie darbai atlikti - išskyla kita problema, kaip parduoti tą daiktą, - kalbėjo "Sigmantos" generalinis direktorius Bronislovas Bieliauskas. - Šiais metais pagaminome per 50 kompiuterių. Septyniolika jau parduome, o kiti kompiuteriai sėkmingai dirba Lietuvos muitinės departamente, Vilniaus technikos universitete, Aukštesniojoje elektronikos mokykloje, Mokslų akademijoje ir kitur.

"Sigmanta" yra techniškai pasirošusi ir gali pagaminti tiek kompiuterių, kiek reikalaus rinkas. Šiomet iš viso ketinama pagaminti apie 300 kompiuterių, o 1997 metais - 5000 kompiuterių. Pigiausias kompiuteris kainuoja per 7 tūkstančius litų. Spaudos konferencijoje, kuri įvyko per kompiuterių pristatymą, Ryšių ir informatikos ministras Gintautas Žintelis sakė, kad Lietuvoje pagaminti kompiuteriai kainuoja gerokai pigiau negu analogiški vakarietiški, tačiau nėra nė kiek prastesni. Specialistai jiems prognozuoja ilgą ir šviesią ateitį.

Bendrovė IBM "Sigmantai" suteikė teisę prekiauti kompiuteriais visame pasaulyje, tačiau perspektyviausia rinka, matyt, bus Baltijos ir NVS (buvusios Sovietų Sąjungos - red. past.) šalys. Jau sudarytos sutartys su partneriais Baltarusijoje, kurie rūpinis lietuviškų kompiuterių pardavimu NVS šalyse. **pagal "Lita"**

Spalio 8 d. vakare Popiežius Jonas Paulius II atsisveikino su Amerikos žmonėmis ir išskrido į Romą iš Newark, NJ.

Lietuvos Seimo narys Romualdas Ozolas (centre), šiuo metu populiariausias politikas Lietuvoje, tarp pensininkų ir apgautų indėlininkų, demonstruojančių š.m. rugsėjo 14 d. Nepriklausomybės aikštėje, Vilniuje. Viktoro Kapočiaus nuotrauka

Lietuvos vidaus politiniai poslinkiai

Dr. Algimantas Kabaila

"Respublika" savo straipsnyje 95.09.26 pranešė apie viešąją apklausą Lietuvoje. Pagal tą straipsnelį, "Baltijos tyrimų" žiniomis, rugsėjo mėnesį sumažėjo pasitikėjimas valstybinėmis institucijomis, taip pat ir informacijos priemonėmis. Labiausiai sumažėjo žmonių pasitikėjimas Prezidento tarnyba ir Vyriausybe. Daugiau kaip du trečdaliai žmonių nepasitiki Seimu, Vyriausybe, policija. Daugiau nei pusė Lietuvos žmonių nepasitiki prezidento tarnyba ir teismais. "Baltijos tyrimų" duomenimis, kuriuos pateikė "Respublika", per mėnesį pasitikėjimas LDDP sumažėjo perpus. Septyniais punktais pakilo Seimo nario Romualdo Ozolo populiarumas - šiuo metu jis yra pirmoje vietoje.

Trečioje vietoje yra Valdas Adamkus. Visų LDDP atstovų populiarumas krito ir ypač ministro pirmininko Adolfo Šleževičiaus - net 10 punktų. Jį palaiko tik 14% rinkėjų. Rinkėjų nuomonė apie politines partijas pagerėjo tik Konservatorių partijos ir Centro sąjungos atžvil-

giu. Viešosios apklausos anketose atsirado jaunalietuviai ir Moterų partija - juos prisiminė apie 1.5% rinkėjų.

Beveik 57% apklaustųjų rinkėjų nebalsuotų nė už vieną partiją, iš viso nebalsuotų arba neturi nuomonės šiuo klausimu.

Kai daugiau negu pusė gyventojų sakosi nebalsuosia, demokratijai tikras pavojus. Ir tai, be abejojimo, paseka nusivylimu LDDP, nes šie "demokratiai" savo diktatorinės praeities nepamiršo. Nepamiršo ir savo privilegijų, kurias turėjo tais "geraisiais laikais", kai jų valdžiai nereikėjo nei su viešąja nuomone, nei su spauda skaitytis. Spauda, kuri visgi dar yra laisva.

Idomu spėlioti, kodėl R. Ozolo populiarumas taip pakilęs. Gal verta prisiminti, kad kai Vytautas Landsbergis vadovavo Sąjūdžiui ir kai buvo tikrai tikima galimybe, kad jis už savo veiklą, už Lietuvos žadinimą Atgimimui, gali būti KGB suimtas, buvo nuspręsta, kad tokiu atveju R. Ozolas stotų jo vietoje, kad visas Sąjūdžio darbas nebūtų tokiu smurto veiksniu sustabdytas. Tai buvo vieša paslaptis, kurios niekas vėliau nepaneigė.

Kai krašte didelė įtampa, centro partijos būna nepopuliarios rinkėjai mieliau renka arba kairiuosius arba dešiniuosius. Gi Ozolas kaip tik yra centristas. Betgi paskutiniu laiku jis paskelbė, kad turis medžiagos, kuri įrodo, kad vyriausybė ir jos galva elgiasi neteisėtai ir neteisėtai. Ne taip seniai Egidijus Bičkauskas buvo pakilęs balsuotojų vertinime. Jis tuo metu, kaip tik pasiskelbė aktyviai kovosias su mafija.

O ką daro Tėvynės Sąjunga? Kaip praneša "Lietuvos Aidas" 95.09.27, Tėvynės Sąjunga (Lietuvos konservatoriai) parengė veiksmų prieš korupciją planą. Jame yra numatytos viešos politikos ir aukštų valstybės pareigūnų apklausos, kurias galėtų transliuoti televizija ir radijas. Pirmasis tokia apklausa ryžosi Tėvynės sąjungos valdybos pirmininkas, buvęs ministras Pirmninkas, Gediminas Vagnorius. Į šias apklausas gali atvykti visi norintys, tačiau į Gedimino Vagnoriaus apklausą atvyko tik žurnalistai.

Idomus V. Adamkaus populiarumas. "Lietuvos Aido" 1995.09.21 d. numeryje, buvo išspaus-

dintas interviu su juo, kuriame buvo paliestas ir Seimo rinkimų klausimas. Cituoju:

"L.A.: Dabar apie rinkimus į Seimą. Ar nežadate balotiruotis?"

V.A.: Ne, nors esu kalbinamas bemaž kiekvieną dieną. Bet dalyvauti Seimo rinkimų kampanijoje, esu pasiryžęs. Norėčiau atvažiuoti, pasirinkti gerus kandidatus ir kelis mėnesius eiti skersai ir išilgai Lietuvos, už juos agituodamas.

L.A.: Kurios partijos būtų tie kandidatai?"

V.A.: Agituosiu ne už partijų sąrašus, o už konkrečius žmones, kuriais pasitikiu ir tikiu, kad jie gali Seime atstovauti tikriesiems tautos interesams."

Idomu, kad iš JAV jau ne vien tik Dr. K. Bobelis Lietuvos Seime reiškiiasi. Dažnai užtinku labai stiprių ir išmintingų straipsnių "Dienovidyje", "Lietuvos Aide", "Tremtinyje", "Kauno Laike". Pasigendu tik tų minčių platinimo Lietuvos visuomenėje. Juk būtina, kad tie straipsniai labiau būtų prieinami plačiai visuomenei ir, kad jie galėtų daryti įtaką ne tik didžiųjų miestų gyventojams, bet ir provincijos.

Man sunkiai suprantama, kodėl kai kurie JAV lietuviai galvoja, kad jie geriau supranta tautos interesus, negu tie, jau minėti Lietuvos lietuviai, kurie rašo laisvojoje spaudoje. Žinia, kai virš pusės gyventojų sakosi nebaluosia, gali atrodyti patrauklu savo pasirinktu "geru kandidatu" de facto partiją sudaryti, neužsiangažuojant jokiai programai. Tik tas patrauklumas dažnai nublunka, kai rinkėjai pradeda klausinėti, ką ta de facto partija nuveiks, kokia jos programa.

Lietuvai reikia ne daugiau naujų partijų, o jau esančiųjų partijų koalicijos, ne tolimesnio dešiniųjų jėgų skaldymo, o jų jungimo. Skaldymasis naudingas tik buvusiems komunistams, kokių jį vardu nepasivadintu. Lygiai taip pat, apatija ir nuostata, kad visos partijos netikė ir, kad ne už partijas reikia balsuoti, irgi naudinga tik jiems. Už tai tokia apatija ir rūpestingai puoselėjama.

Rūmai bus sugražinti miestui

Spalio 2 dieną teismas nutarė, kad didžiulis namas Vilniaus centre Vilniaus gatvėje turi būti gražintas miestui. 1993 metais Vilniaus miesto valdyba atstatė nuosavybės teisę iš Kanados atvykusiai Reginei Epštein - Paul į pusę didžiulės vertės pastato, o po mėnesio apylinkės teismas priteisė jai ir antrąją namo dalį. Po kelių mėnesių ši namo p. Paul už 75 tūkst. USD pardavė VAC firmos prezidentui. Pasak specialistų, tai nereali tokio namo kaina. LR žurnalistams pradėjus rašyti apie šią istoriją, paaiškėjo, kad p. Paul neteisėtai įsigijo Lietuvos pilietybės pasą, kuriuo remiantis jai buvo gražinta nuosavybė. Buvo iškelta baudžiamoji byla Reginei Epštein - Paul bei dviems savivaldybės darbuotojams. Ši byla dar nebaigta. Teismas nusprendė, kad Regina Epštein - Paul ir VAC firmos prezidentas turi sumokėti po 1750 USD žyminio mokesčio. P. Paul privalo gražinti 75 tūkst. USD pastato pirkėjui. **AGEP**

-- **Jungtinių Amerikos Valstijų** firma "Baltic International USA" bei Šiaulių akcinė bendrovė "Šiaulių aviacija" ketina įsteigti Šiauliuose lėktuvų priežiūros centrą, kuriame būtų galima remontuoti ir "Boeing" lėktuvus. Šiaulių savivaldybė turėtų tik 0.5-1 proc. bendros įmonės akcijų. Vyriausybė pritarė AB "Šiaulių aviacija" prašymui steigti Lietuvos ir JAV uždara AB "Lamco".

GALCHUS & GORDON, advokatai, patarnauja sekančiuose teisiniuose reikaluose: nelaimingi atsitikimai, nekilnojamas turtas, migracija, DWI and all criminal. Virš 20 metų patirtis. Parūpinamas lietuvių k. vertėjas. Konsultacija nemokamai. Galchus & Gordon, 39-07 Bell Blvd., Bayside, NY 11361. Tel.: 718 229-2629.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. Tel. 203 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidoynes. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidojimo direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidojimo. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoje vietoje - OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas pereinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LAISVĖS ŽIBURIO radijas girdimas sekmadieniais 9 val. ryto iš KDM stoties 1380 AM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 423-3979.

Lietuvos Krikščionišką DEMOKRATIJĄ ir jos spaudą paremkime dabar: pinigais, Unitrust, testamentais.

-Tax Exempt #36-2927289-

per:
Pope Leo XIII Literary Fund, Inc.
9050 Troy Avenue
Evergreen Park, IL, 60642
Fax/Tel. 708-636-9562 Klauskite informacijų

Minint M. K. Čiurlionio 120-ąsias gimimo metines

Jau nebaigtoji kelionė
Kyla debesimis ...
O, pasilik Čiurlioni,
Būk su mumis.

Iš Kazio Bradūno eilėraščio "Laivas".

Didžiojo lietuvių tautos klasiko - dailininko ir kompozitoriaus M. K. Čiurlionio 120-osios gimimo metinės, Lietuvoje, buvo atšvestos palydint jas išpūdingais koncertais, parodomis ir konkursais. Vienas žymiausių iš jų - tai Tarptautinis M. K. Čiurlionio pianistų ir vargonininkų konkursas. Jis šiemet buvo svarbus dar ir tuo, kad M. K. Čiurlionio menų gimnazija pažymi pusės amžiaus jubiliejų, pats konkursas - trisdešimtmečio sukaktį.

Šiais metais M. K. Čiurlionio konkursas buvo priimtas į tarptautinę konkursų federaciją, o 1995 metus - UNESCO paskelbė M. K. Čiurlionio metais. Dar sovietiniais metais M. K. Čiurlionio konkursas buvo laikomas tarptautiniu, tačiau jame dalyvavo daugiausia Sovietų Sąjungos muzikai. Paskelbus nepriklausomybę, konkurso dalyvių geografija gerokai prasitvėrė - be muzikų iš kaimyninių šalių (Latvijos, Estijos, Rusijos) šiemet atvyko pianistai ir vargonininkai ne tik iš tolimesnių Europos šalių, bet ir tolimųjų Rytų - Japonijos, Korėjos.

Konkurso svarumą rodo ir

žymi pirmininko asmenybė - jai vadovavo garsus pianistas ir muzikas pedagogas iš JAV Daniel Pollack.

Šiemet į konkursą buvo atvykę muzikai iš 17 šalių, - 49 pianistai ir 25 vargonininkai, lietuvių iš jų atitinkamaj 19 ir 6. Nugalėtojams buvo paskirtos 3 premijos ir 3 diplomai. Šis konkursas - tai jau aštuntasis M.K. Čiurlionio pianistų ir vargonininkų konkursas vykęs Lietuvoje.

Kitas svarbus įvykis susijęs su M. K. Čiurlionio gimimo data buvo tai, kad rugsėjo 26 d., Vilniuje, Savičiaus g. Nr. 11, duris atvėrė M. K. Čiurlionio namai - muziejus. Dar prieš ketverius metus šio sumanymo ėmėsi Lietuvos kultūros fondas ir Čiurlionio draugija. 1907 - 1908 m. šiame name kurį laiką gyveno M. K. Čiurlionis. Neišliko nė vieno daikto, kurį šiame name būtų tiesiogiai lietusios dailininko rankos, todėl kambarius čia puošia nuotraukos, kūrinių reprodukcijos. Planuojama muziejų pagyventi epochiniais tuos laikus menančiais baldais.

Dar planuojama, kad muziejus taps Čiurlionistikos centru Vilniuje, kuris rinks ir skleis informaciją apie M. K. Čiurlionį, palaikys ryšius su užsieniečiais, tyrinėjančiais menininko kūrybą. Čiurlionio namai nebus nuolatos lankymui atvira įstaiga, tačiau organizuos programas: muzikos, dailės, filosofijos.

Čiurlionio Namų atidaryme Vilniuje kalba prof. Vytautas Landsbergis. Viktoro Kapočiaus nuotrauka

-- **Seimo nariai** spalio 12 d. pritarė teisingumo ministro J. Prapiesčio pateiktam Valdininkų įstatymo 16-ojo straipsnio papildymui. Jame išaiškinama, kad atlyginimu už kūrybinę veiklą laikomas ne tik honoraras už publikacijas, meno kūrinius ar jų atlikimą, bet ir atlygis už mokslinį bei pedagoginį darbą. Pasiūlymas leisti valdininkams gauti atlygį už konsultacinį darbą Seimo narių pritarimo nesusilaukė. Pagrindinis papildymo tikslas, kaip teigė ministras, - išvengti galimo valdininkų diskriminavimo ir neuždrausti jiems dirbti pedagoginio bei mokslinio darbo ir išsaugoti aukštos kvalifikacijos specialistus valstybinėje tarnyboje, leiziant jiems papildomai užsidirbti.

AGEP

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS

66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1282; 326-3150
- TAI MŪSŲ VIENINTĖ VIETA -
- GAUSI PARODŲ SALE -

+

KVEČAS JONAS
1933 + 1976

VYTIS KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- ☛ LĒKTUVAI
- ☛ LAIVAI (CRUISES)
- ☛ TRAUKINIAI (AMTRAK)
- ☛ AUTOBUSAI
- ☛ NUOMOJAMOS MAŠINOS
- ☛ VIEŠBUČIAI
- ☛ ĮDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS

GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ
MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA
VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
40-24 235 Street, DOUGLSTON, N. Y. 11363
TEL.: 718 423 - 6161, 1 - 800 - 77 - VYTIS
FAX 718 423 - 3979

DARBININKASThe Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$30.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in JulyPOSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —
E-mail: 71712.107@compuserve.com**Irgi bendruomenės...**

Bendruomenė sieja žmones kuriuo nors bendru ryšiu. Gali būti bendra gyvenamoji vieta, bendri reikalai, bendra valstybė ar tautybė, bendra religija. Tuo būdu susidaro labai įvairių ir skirtingų bendruomenių - didelių ir mažų, nuo nedidelio kaimo ar parapijos iki viso kontinento ar net žemės rutulio.

Pačiausia prasme kalbame apie visų žmonių bendruomenę. Bet joje bendra yra tik tai, kad visi yra žmonės. Tarpusavio bendravimas yra labai silpnas, nes juo bendruomenė yra didesnė, tuo mažesnis yra žmonių suartėjimas. Žmonės labiau suglaudžia tikrai siaura ir nedidelė bendruomenė, it šeima, nes riša labai daug bendrų reikalų. Bet čia glūdi ir vienas pavojus: susiaurėti, tesirūpinti savais reikalais taip, kad bendrųjų žmogiškųjų reikalų nebus nė paisoma. Aptemsta tada pats žmogiškumas ir širdies jautrumas, nebejauciama ryšio, kuris visus žmones jungia į vieną didelę Dievo vaikų šeimą.

Čia mums pamokyti ateina šventųjų ir mirusiųjų bendruomenės, kurias ypatingai prisimename lapkričio mėnesio pradžioje. Tai jų specialios šventės. Tų bendruomenių nariai iš gyvųjų žmonių bendruomenės išsiskiria tikrai mūsų akimis žiūrint.

Šventųjų bendravimą priimame kaip tikėjimo tiesą. "Tikiu... šventųjų bendravimą" - kalbame maldose. Šventieji yra visų amžių, visų tautų, visų profesijų ir visokio amžiaus, nuo nedidelio berniuko ar mergaitės iki žilo plauko. Tai Bažnyčios šventieji, ir jų didelė daugybė. Dar daugiau yra mums nežinomųjų šventųjų.

Visus juos prisimename Visų šventųjų dieną. Šiais laikais ji turėtų patraukti ypatingą mūsų dėmesį savo idealu, kuris statomas žmonių bendravimui žemėje.

Idealus žmonių bendravimas, kurio siekiame visomis priemonėmis, kad būtų pasiekta tikra taika ir teisingumas visų tautų bendravime, vieną priemonę aprenka: tai žmogaus šventumą. Šventieji rodo kokia ta dvasia turėtų būti: ji neieško tik savęs, ji neturi neapykantos niekam, išskyrus nuodėmę, ji tauri ir teisinga, ji visuotinė - apima visas tautas, visas rases ir visus luomus bendra artimo ir Dievo meile. Tik tokia dvasia galima pasiekti, kad gyvųjų bendruomenėje būtų idealus sutarimas ir visiems neštų palaimą. Nėra gerai, kai gyvųjų nesantaika ir nerimas randa atilšę tik kapinėse.

Vėlinių diena, primenanti iš gyvųjų tarpo išėjusius, nori juos palaikyti gyvus mūsų atminime ir maldose. Prisimenam tėvus, brolius ir seseris, draugus, gimines ir pažįstamus; minime kartu su mumis dirbusius ir tais pačiais žemės rūpesčiais besikankinčius.

Visi šios žemės darbai ir kančios jiems baigėsi, bet ryšiai su mumis nenutrūksta. Mes tikime dvasiniu su jais bendravimu. "Neišmintingųjų akimis jie rodo mirštą, tuo tarpu jie yra amžinybėje" (Išm. 3). Vieni, gal būt, reikalingi mūsų pagalbos, kiti reikalingi pagelbėti mums. Tai atrodo taip pat nerealu, bet tik tiems, kurie "neturi vilties" (I Tes. 4).

Krikščionių ir nekrikščionių kapinėse ant paminklų užtinkamas irasas: "Aš buvau, kas esi, o tu būsi, kas esi". Gilesnis mūsų laikinos būties žemėje supratimas padeda ir laikinų dalykų daugumą taip tvarkyti, kad jie darosi lengviau pakeliami.

Algirdas Landsbergis be reikalo save kompromituoja

Juozas Kojelis

"Darbininkas" VI.23 išspausdino mano straipsnį "Literatūros kritikai ir advokatai", kuris kiek vėliau buvo paskelbtas Lietuvos savaitraštyje "Dienovidis". Abiem atvejais reagavo rašytojas Algirdas Landsbergis. Savo straipsnyje trumpai pakomentavau "Darbininko" vedamąjį, skirtą knygai "Egzodo rašytojai: Autobiografijos" ir kaip eilinis skaitytojas plačiau pasisakiau apie L. Mockūno suredaguotą "Egzodo literatūros atšvaitai" leidinį. Jei rašytojas A. Landsbergis, kaip literatūros specialistas, išvijoje daug nusipelnęs gindamas pavergtą Lietuvą tarptautiniuose PEN suvažiavimuose ir kituose forumuose būtų nurodęs mano klaidas, būčiau už parodytą dėmesį jam dėkingas.

Bet Viešpatie! Oponento straipsnyje "Skylėtos antologijos ir literatūriniai šamokslai" ("Darbininkas", 1995.VIII.18) randu buldogiškai sukratytus "Darbininko" vedamojo, mano pateiktų citatų ir mano paties sakinius, išrankiotus atskirus žodžius ir frazes, ir mano lūpas kišamus mano straipsnyje visai nepavartotus žodžius, sužalotas mano mintis ir iš atskirų, iškreiptos prasmės žodžių padarytus baubus. Tas braižas man pažįstamas, ir todėl drįstu teigti, kad užsiuoliumas prieš mane ne Algirdo Landsbergio paraštas.

Iš visų oponento žongliravimų viena jo mintis gali būti verta dalykiško išsiaiškinimo. Aš savo rašinyje parašiau tokį teigimą: "Apie Brazdžionį rašė Brazaitis, Aistis, Vaičiulaitis, Grinius, T. Venclova ir kiti (V. Kubilius, A. Zalatorius), bet L. Mockūnas pasirinko neigiamą A. Landsbergio kritikos straipsnį" apie Brazdžionio eilėraščių rinkinį "Didžioji kryžkelė". Pastebėjau, kad "žymiausiai išvijos kritikai apie Brazdžionio poeziją yra diamentraliai priešingos nuomonės negu Landsbergis". Oponentas į mano teigimą reaguoja taip: "Minėtieji kritikai (V. Kubilius, A. Zalatorius) nagrinėja visą Brazdžionio poeziją; aš recenzavau vieną jo knygą. Šis svarbus skirtumas prasyta Kojelio nepastebėtas". Iš tikro nepraslydo.

Nors ir nesutikdamas su A.

Landsbergio "Didžiosios kryžkelės" vertinimu, kaip skaitytojas nebūčiau drįšęs literatūros specialistui oponuoti. Bet pastebėjau, kad savo kritikos straipsnyje apie "Didžiąją kryžkelę" jis neigiamai pasisakė ir apie visą Brazdžionio kūrybą. Jo žodžius savo rašinyje citavau: "Formos monotoniškumą yra (Brazdžionio) pasaulėžiūros monotoniškumą išdava". Jei tai būtų pagrįstas kritiko teigimas, išeitų, kad Brazdžionis su kiekvienu savo poezijos rinkiniu keičia savo pasaulėžiūrą. Arba kitas A. L. teigimas: "Brazdžionio poezija efektingesnė skaitant garsiai negu tyliai; grupėje negu pavieniui, minioje negu grupėje; bendraminčių minioje negu šiaip minioje". Ne reikia būti literatūros specialistu, kad suprastum, kaip kritikas lyg lipdamas laiptais, vis neigiamiau pasisako apie visą Brazdžionio kūrybą. Ne tik mano minėti literatūros specialistai, bet ir pats gyvenimas paliūdijo, kad kritikas klydo.

Bet pažūrėkime, kokį baubą oponentas nupaišė iš vieno paprasto amerikizmo "suvalgyti savo žodžius". Oponentas vadina tai "nešvankybėmis" ir atsisaako "kaip doras lietuvis" (! - J. K.) į jas veltis. Galėjau (gal ir turėjau) to išsireiškimo nenaudoti. Bet nėra tai jokia nešvankybė, bet oponento burbulų pūtimas. Nešvankybė aš linkęs laikyti, pav. Rekašaus straipsnį, kaltinantį vyskupą Vincentą Brizgį pronacizmu, antisemitizmu ir bandymą atimti iš jo Vatikano suteiktą titulą; arba - A. Škėmos straipsnį apie universaliais kūrybiniais talentais iš Dievo malonės apdovanotą rašytoją - aktorę Birutę Pūkelevičiūtę; arba T. Venclovos lyginimą Sniečkaus su Vytautu Didžiuoju ar propagandinius įkyriai kartojamus kaltinimus lyg tai lietuviui buvę antisemitai; arba - B. Railos bandymą suorganizuoti slapta "Klevo" grupę Brazdžioniui ir "krikdemų esesininkams" moraliai sunaikinti; arba - daugelį insinucijų, pusemelį ir melų (greta gerų straipsnių) skelbiamą "Akiračiuose", ir nešvankius Dogo Buldogo (kolektyvinis slapyvardis) maurojimus.

Oponentas mano pasisakymus apie L. Mockūno suredaguotus "Egzodo literatūros atšvaitus", stengiasi pavaizduoti puolimais prieš "dorus lietuvius", ateistus, liberalus, organizuojančius kokius tai šamokslus. Literatūrinę diskusiją bando paversti pasaulėžiūrine, nors savo rašinyje netgi nepanaudojau žodžių "liberalas" ar "šamokslas". Bet įsivaizduokite, gerbiami skaitytojai, kas būtų atsitikę, jei mano rašinyje būtų pasirodę tokie posmeliai: "Akiračių" redaktoriai išsamiu nesvarstu, o tik nori įteigti siaurprotišką pažiūrą, kad lietuvių išvija neturi protesto teisiu, kurių, rodos, jokie normalūs liberalai neginčytų visiems kitiems pasaulio žmonėms. (...) ...seni "Tiesos" akiračiai virsta nauja "Akiračių" tiesa. Ačiū Dievui, "Tiesos" šiandien nebėra. Liko tik - Lietuvoj "Diena", o užsienu - "Akiračiai". Abu laikraščiai provokuoja skaitytoją - ypač tais atvejais, kai pirmasis gina pilietinio liberalizmo principus, o antrasis juos laidoja", arba

"Santaroje - Šviesoje" esu buvęs turbūt daugiau kaip dvidešimt metų. Labai gerai žinau, kad yra žmonių, kurie skelbia, kad jie liberalai, kad jie tolerantiški, kad pripažįsta kitų nuomonę. Paskui praktikoje paaiškėja, kad taip nėra. Reikėtų dar stipčiau pasakyti, kad yra tarp (tų) žmonių, sakyčiau tiesiai melo: bandoma nušviesti visai kitaip, nei iš tiesų išvijoje būta. Sakysim, tokie teiginiai, kad liberalų sparnas, esą generavęs idėjas, kad "Metmenys" ir "Akiračiai", kurie čia (i Lietuva) buvo gabenami, yra vieninteliai išvijos intelektualiniai žurnalai arba atstovavę jos elitui. (...) Aš esu parašęs kai kurių kritiškų pastabų apie "Akiračius" ir "Metmenis". Ir tuojuo pasipylė purvai, prasidėjo šmeižtai. Tai aš ir sakau - kokie čia jūs liberalai jei žmogus, kuris jums artimas, negali nieko pasakyti. O kai pasakai, tave užpuola taip brutaliai, kone berno terminologija ir žodžiais, taiga staiga dingsta tie didieji "intelektualai". Liberalizmas yra kiekvieno žmogaus laikysena, kiekvieno žmogaus supratimas, kad kitas turi turėti teisę galvoti kitaip"; arba "Svečias (atvykęs į okupuotą Lietuvą) saljutavo ir saljutavo, o aš vis išterpdamas kalbėjau apie viltingus laiko ženklus, apie tai,

kokie mums brangūs įvairiais būdais gaunami "Akiračiai...") Tą brolišką mūsų dialogą prisimenu kiekvieną kartą, kai "Akiračiai" vėl ir vėl su buldogišku atkaklumu stengiasi apkandžioti Sąjūdį, Vytautą Landsbergį ar bent šuniškai pakelti koją ant jo knygos".

Pateiktos citatos yra paimtos iš ilgesnių pasisakymų žmonių, kurie akiratininkų "liberalizma" labai gerai pažįsta, sakykime, net naktiniuose marškinėliuose. Pirmoji citata - Laisvosios Europos radijo žurnalisto Mykolo Drungos, kuris, jei neklystu, yra buvęs "Akiračių" redakcijos ir "Santaros - Šviesos" vadovybės narys; antroji - poeto Henriko Nagio, kuris ryšius su ta grupe pats išsako (stebėtina, joje prilaikęs net dvidešimt metų!), ir trečioji - rašytojo Kazio Sąjos, kurį iki Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo akiratininkai irgi laikė savu. Žinodamas šios grupės modus operandi, nenustebčiau, jei po kiek laiko šie "nešvankumai" bus priskirti man ir su manim buldogiškai bus atsiskaityta.

Jei daugiaprasmeje "liberalizmo" sąvokoje esminę dalį sudaro tolerancijos, pakantos kito nuomonės ir pagarbos žmogui principai, tai išvijos grupelė, susispietusi apie "Akiračius", laikau ne liberalais, bet greičiau antiliberalais. Tik komunistinio nusimato Lietuvos šviesuomenėi savo "liberalizmu" jie galėjo imponuoti. Ačiū Dievui, jų idėjoms išvijos visuomenė buvo atspari - nepriėmė. Neteko girdėti, kad ir savo šeimose būtų išauginę tokios rūšies "liberalų". □

-- **Jungtinių Tautų** vadovybė New Yorke priėmė sprendimą nutraukti Danijos bataliono, kuriame tarnauja Lietuvos ir Estijos taikdariai būriai, misiją buvusioje Kroatijoje. Batalionas laikinai grįš į Daniją ir lauks naujo JT paskyrimo.

-- **Vilniaus profesinių sąjungų** susivienijimo tarybos narė Regina Rekešienė "Lietuvos Aidui" pranešė, kad įvyks demonstracijos prieš vyriausybę. Akcijoje dalyvauja visi Lietuvos miestai. Demonstracija spalio 26 d. Vilniuje rengia Kauno profesinių sąjungų susivienijimas. Lapkričio 26 d. sostinėje demonstracija rengia Vilniaus darbininkų sąjunga. Pasak Reginos Rekešienės, demonstracijos primins Lietuvos premjerui, kad jis nieko nedaro žmonių labui!

Žmogus - judanti kryžkelė

Prof. prel. Antanas Rubšys

9

Sofoklis pavaizduoja Edipą kaip geranorį, bet savavali jauną vyrą, kuris nužudo savo tėvą nežinodamas, kad jis yra jo tėvas, ir veda savo motiną, nežinodamas, kad ji yra jo motina. Paaiškėjęs, ką padaręs, jis save apakina iš pasibaisėjimo ir sąžinės griaužimo. Euripidas buvo skirtingas, nes, anot Sofoklio, "jis vaizduoja žmones tokius, kokie jie yra, o aš vaizduoju žmones tokius, kokie jie turėtų būti". Periklio laikotarpiu buvo pastatytas ir nuostabus Partenonas, klestėjo skulptūra bei tapybos menas. Atėnai tapo nepakartojamu intelektualinio Vakarų žmogaus gyvenimo šerdimi.

Betgi varžybos su Sparta nebuvo pasibaigusios - 431 m. pr. Kr. prasidėjo Peloponeso karas tarp Spartos ir Atėnų. Atėnai turėjo šaunų laivyną ir buvo jūrų imperija, o Sparta turėjo šaunų kariuomenę - jai priklausė sėkmė žemėje. Karas baigėsi 404 m. pr. Kr. visišku Atėnų pralaimėjimu.

Atėnams besigrumiant su Sparta, šiaurėje brando Pilipo II Makedoniečio galybė, grasinanti nustumti į šalį Atėnus. Nepaisant Demostenio maldavimų, kad atėniečiai nedelstų jam pasipriešinti ir užkirstų jam kelią, jie buvo Pilipo II leiami sumušti 338 m. pr. Kr. prieš Keronėjos. Atėnai nedrįso priešintis ir Aleksandriui Didžiajam, Pilipo II sūniui ir ipėdiniui.

Aleksandras Didysis

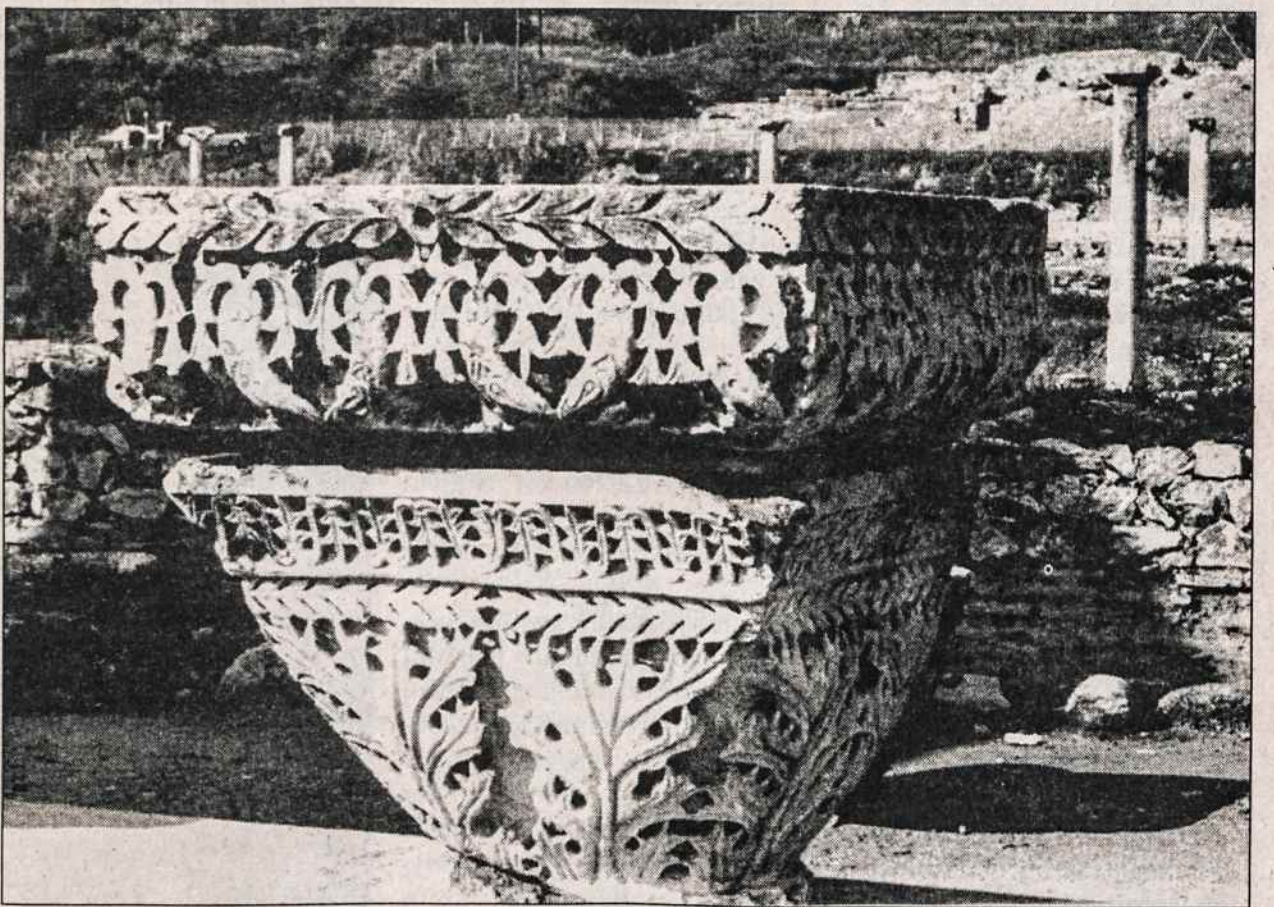
Graikams Aleksandras Didysis buvo daugiau negu mirtingas žmogus. Mat jis atrodė ir elgėsi kaip dievas. Nors Aleksandras tvykstelėjo ir užgeso lyg žaibas, žmonėms nespėjus priprasti prie jo apakinančios šviesos, tautos žemėje rodo jam pagarba vaizdingomis legendomis. Vos per dešimt metų Aleksandras Didysis, Makedonijos karalius ir visos Graikijos valdovas, nuvedė savo kariuomenę iki pat tuometinio pasaulio pakraščiu, užkariaudamas visą, ką jo akys užmatė. Jis buvo tik 22 metų, kai leidosi į savo žygį, ir tik 32 metų, kai jo žygis - ir jo gyvenimas - baigėsi. Bet Aleksandro

didybė buvo daugiau negu karvedžio pergalės. Jo pergalėmis graikų kultūra išsiritė iš savo lukšto, apėmė Aziją ir ilgainiui tapo bendra pasaulinė valiuta, atmiešdama žmoniškumo Romos griežtumą ir protu sustan grindama mistinę krikščionybės aistrą.

Pasakojama, kad Aleksandriui esant paaugliu berniuku, jo tėvui, Makedonijos karaliui Pilypui, buvo padovanotas žirgas - Bukefalas. Lietuviškai "Jautgalvis"! Arklys buvo taip dirglus ir toks laukinis, kad niekas nedrįso bandyti sėsti ant jo joti, bet Aleksandras įkalbėjo savo tėvą, leisti jam bandyti. Jis atsuko Bukefalą prieš saule, kad negalėtų matyti to, kas jį gąsdino - savo šešėlio. Užsėdęs ant nūn paklusnaus žirgo, Aleksandras jį prisijaukino. Pilypas, atskubėjęs prie berniuko su ašaromis akyse, kalbėjo: "O mano sūnau, ieškotis karalystės sau lygios, nes Makadonija tau per maža!"

Pranašystė greitai išsipildė.

Pilypas, tapęs visos Graikijos karaliumi ir numalšinęs visas miestų - valstybių varžybas, kilusias po Pelopoeso karų, 336 m. pro. Kr. buvo nužudytas. Perėmęs iš tėvo Graikijos karalystę, Aleksandras leidosi į užkariavimo žygį 334 m. pr. Kr., kuris padarė jį milžiniškų valdų šeimininku. Jis užplūdė Mažąją Aziją, prarijo Libaną, Palestiną ir Egiptą, sutriškino Persijos karalių Darijų, paėmė pasakiškus ošus Babiloną ir Persepolį, prasiskyrė kalavijų sau kelią per beribius Persijos ir Afganistano plotus, kol pasiekė tolimiausias Persijos imperijos ribas - Rusijos stepes šiaurėje ir drėgnas Indijos lygumas pietuose. Užmetus akį į žemėlapi, gali suvokti Aleksandro karalys-

Korintiško stiliaus kolonos fragmentas.

tės dydį. Jame senoji Graikija - susitraukusi į lopelį, o naujoji - Aleksandro užkariautoji - driekiasi į rytus iki pat Himalajų!

Aleksandro karalystė - nemarus nuotykis

Aleksandras laimėjo savo karalystę ne milžiniška kariuomene, bet su nepaprastai judriomis pajėgomis, retai viršijusiomis 35,000 kareivių. Tai buvo tautinė Makedonijos kariuomenė, vedama prityrusių karininkų bei Pilypo II užgrūdinta, graikų pėstininkų pulkai, paimti iš sąjungininkų miestų - valstybių ir kareivių - samdinių (nukelta į 4 psl.)

□ Estijos septynių mėnesių vyriausybėnė koalicija suiro spalio 11 d. po to, kai atsistatydino premjeras Tiit Vaehi. Jis už koalicijos iširimą apkaltino Centristų partiją, jauniausiąją koalicijos narę, kuri privalejo anksčiau reaguoti į neteisėtus savo lyderio vidaus reikalų ministro Edgar Savisaar veiksmus. Savisaar buvo apkaltintas tuo, kad slaptai įrašinėjo svarbiausių Estijos politikų asmeninius pokalbius. Atsistatydinimas reiškia, kad Prezidentas Meri turi išrinkti naują kandidatą tam, kad būtų suburtą nauja koalicija.

□ Didžioji dalis Rytų Europos ekonomikos yra vėl pakilime, praėjus penkeriems ekonominių sunkumų metams, tačiau vakarietiškieji ekonominio gerbūvio standartai tų šalių žmonėms vis dar tebėra nepasiekiami. Europos Rekonstrukcijos ir Vystymo bankas ištyrė 25 Rytų Europos valstybes, tačiau nei viena iš jų dar nepasiekė 1989 metų realaus nacionalinio produkto augimo. Lenkijos ekonomika jau ketvirtį metų kaip auga, tačiau nacionalinis produktas pasiekė tik 97% 1989 metų lygio.

□ Du Kanados turistų kūnai spalio 12 d. buvo surasti Meksikos pakrantėje, po Costa Real Hotel griuvėsiais, po to, kai 7.6 balo stiprumo žemės drebėjimas sudrebino gražiausius 250 mylias besidriekiančius Meksikos pliažus. Mažiausiai 55 žmonės žuvo, 90 - sužeisti. Dar apie 20' Costa Real viešbučio svečių nesurasti.

□ Per paskutiniuosius 25 metus Lotynų Amerikoje buvo nužudyta virš 500 žurnalistų, - paskelbė Lotynų Amerikos žurnalistų koalicija. Nuo 1970 metų 395 žurnalistai buvo nužudyti ir 151 pagrobtas. Pagrobtieji niekada neatsirado. Daugiau nei 100 atvejų įvyko Argentinoje, kur per dešimt metų, vienai karinei chuntai keičiant kita, dingo daugiau nei 9,000 žmonių, dauguma iš jų, spėjama, politiniai disidentai.

"Darbininko" sukakčiai pažymėti (4)

Brooklyne įkuriamas vienuolynas ir spaudos centras

Pas naujakurius darbai griūte griuvo iš visų pusių. Į naują pastatą, kuris buvo skirtas vienuolynui, įėjo tik balandžio viduryje. Balandžio 15-oji buvo pirmoji naktis, praleista vienuolyno pastate, kuriame nieko nebuvo, tik plikos sienos, kurios prašėsi remonto.

Reikėjo patalpas nuo viršaus iki apačios išvalyti. Ir langų langeliai buvo apdulkę, lyg kokių rūkų aptraukti. Į langų ir vienuolyno valymą įsijungė Marija Žaukauskienė ir Rožė Šomkaitė. Ir kiek jos įdėjo darbo, dabar net sunku apsaakyti. Ta naujakurio dvasia ir pasišventimas čia darbavosi kartu su visais. Reikėjo tvarkyti namų vamzdžius, kuriais tekėjo vanduo. Pensininkas V. Vitkus, sutvarkęs pastato vamzdžius, tą vasarą mirė. Jis buvo vienas iš talkininkų, kuris nepergyveno džiaugsmo, kai namai jau blizgėjo, kai čia kūrėsi naujas gyvenimas.

Prie vidaus remonto ir įrengimo darbų dar dirbo K. Baltrušaitis ir P. Kubilius.

Ir dail. Česlovas Janušas buvo uolus talkininkas, sumanus patarėjas. Jis buvo amatų mokyklos mokytoju, mėgo visokių darbų ir tiesiogiai įsijungė į dekoravimą: nustatė spalvas, vadovavo dažymo darbams, nesitenkino tik perdažymu. Jis norėjo ir pagražinti, pakeisdavo spalvas, įvesdavo kokius ornamentus arba jau esančius atgaivindavo.

Daug triūso įdėjo į koplyčią. Kadais ten buvo šokių salė. Kambarys buvo didokas, ilgas, patogus įrengti koplyčią. Dailininkas koplyčios langus papuošė laikiniais spalvotais plastiniais popieriais. Langai atrode lyg jie būtų virte vitražais.

Ties salės viduriu buvo pakabinta stora užuolaida, kurią buvo galima užtraukti ir taip salę padalinti į du kambarius, kuriuos galėjai atskirai naudoti.

Iš visų pusių važiuo naujieji gyventojai vienuoliai. Čia įsikūrė broliukai: Jurgis Petkevičius, Kazimieras Gulbinas, Viktoras Biveinis, Didakas Pauliukaitis. Tėvai: Leonardas Andriekus, Placidas Barius, Bernardinas Grauslys, Benvenutas Ramanauskas, Klementas Žalalis.

Šiame vienuolyne įsikūrė 7 kunigai ir 5 broliukai. Šis personalas vienokiu ar kitokiu būdu dirbo spaudos centre.

Pirmas numeris naujoje spaustuvėje

Atvežtas iš Bostono įvairias spaustuvės mašinas reikėjo pastatyti į naują vietą. Darbas nebuvo greitas, nes daug ką reikėjo pertvarkyti, įdėti, kad ir naujas duris, kad galėtų mašinos sukstis, kad būtų galima atvežti popierių ar išvežti gatavus spaudinius. Taip balandžio ir gegužės mėnesiais "Darbininkas" buvo spausdinamas "Amerikos" laikraščio spaustuvėje. "Darbininko" laikraščio spaustuvė buvo įrengta kieme esančiame garaže. Birželio 5 d. čia buvo atspausdintas pirmas numeris. Tai buvo tikra šventė: jau veikė spaudos centras, jau spausdino laikraščius, žurnalus, knygas!

Šį spaudos centrą organizuoti pasikvietė Tėv. Pranciškų Giedgauda, OFM. Jis buvo baigęs čia mokslus, gerai mokėjo anglų kalbą, mėgo mašinas, greitai suprato, kaip jos veikia. Jis ir pasidarė visų mašinų prižiūrėtoju, jų taisytoju, greitai pašalinančiu visus gedimus. Spaustuvės administracija tada įsikūrė vienuolyno pastate. Iš Bostono provincijolas pakvietė Juozą Kapočių, seną prityrusį spaustuvininką, kuris Kaune pats turėjo spaustuve, savo cinkografiją. Jis ir vadovavo spaudos darbams, valdė spausdinimo mašiną.

Iš Bostono atvyko rinkėjas Kazys Škėma, Jis buvo retas specialistas, dirbęs vokiečių, amerikiečių ir lietuvių spaustuose. Jis sugebėdavo pats pasitaisyti linotipą, mokėjo surinkti visokių skelbimus ir kitokius tekstus. Iš senosios "Amerikos" spaustuvės paveldėti du rinkėjai: Rapolas Židžiūnas ir J. Steponaitis.

Spaustuvei įsikūrus, čia buvo spausdinami žurnalai: "Aidai", "Karys", "Ateitis". Vėliau atėjo ir daugiau žurnalų.

Spaustuvės ir vienuolyno pašventinimas

Kai buvo pilnai įsikurta ir apsitvarkyta, buvo surengta speciali šventė - vienuolyno ir spaus-

tuvės pašventinimas. Šioms iškilmėms buvo paskirta gruodžio 9 d., sekmadienis.

Iš anksto buvo sukviesti svečiai - apylinkės klebonai, net ir tolimesnių vietovių kunigai, kurie pasižymėjo kaip rėmėjai, geradariai. Taip pat buvo sukviesti organizacijų atstovai, kiti didieji vienuolyno rėmėjai.

Šventinimo iškilmė buvo trys dalys: pamaldos Apreiškimo parapijos bažnyčioje, vienuolyno ir spaustuvės pašventinimas ir vakare iškilminga vakarienė, Apreiškimo parapijos salėje. Pamaldose ir kitose dalyse dalyvavo daug lietuvių kunigų ir artimųjų bičiulių. Šventinimo apeigas atliko vienas iš Brooklyno vyskupų R. A. Kearny. Šventinimas įvyko 3 val. popiet. Pašventinti visi kambariai ir atskirai visos mašinos. Į pašventinimą suvažiuo daug žmonių, nes visi norėjo pamatyti, kaip atrodo vienuolynas iš vidaus. Visi dar buvo ir pavaišinti. Visų nuotaika buvo pakili, nes buvo įkurta nauja lietuviška įstaiga - spaustuvė ir laikraščio redakcija. Prie jų iš-

Šiame pastate prie senojo vienuolyno buvo įsikūrusi "Darbininko" redakcija (antrame aukšte) ir spaustuvė (pirmame aukšte)

kūrė ir vienuolynas.

Pirmasis "Darbininko" numeris

Kad susirinkusieji pajustu, kas čia vyksta, redakcija ir spaus-

vės tarnautojai sutarė tą dieną išleisti specialų "Darbininko" numerį su visų iškilmėjų aprašymu ir su nuotraukomis. Greitai buvo rašomi visi tekstai. Sunkiau buvo (nukelta į 6 psl.)

Nauja galerija

Aleksandra Kašubienė

Sekmadienį, rugsėjo 24-tą dieną, Manhattane, Film Anthology patalpose, įsisteigė meno galerija. Jos atidarymui Andrius Naujokaitis, Dalius Naujokaitis, Eugenijus Varkalis, Odettė Miklaševičiūtė ir Stom Sogo įrengė instaliaciją.

Instaliacija prasideda dar nepriėjus laiptų į žemutinį aukštą, kur yra pagrindinės galerijos patalpos. Pirmas įspūdis - kažkas tai skubomis kraustėsi: grindys prieš laiptų "prišukšlintos", ant laiptų išdraskytos kartono dėžės, primėtyta rakandų, popieriaus lakštų. Tačiau jau prie pirmos pakopos guli valingai į veduokle sudėti leidinukai, lyg parodos katalogai. Tai verčia žemyn lipantį ieškoti tolimesnių ženklų jog tai, kas čia vyksta, nėra tik netvarkos pėdsakai. Už kampo laiptai jau sunkiai praeinami ir lipant žemyn tenka žengti per dėžes atsargiai, nes laiptai vietomis pridengti kartono ir skardos plokštėmis. Apačioje laiptų stovi sunki metalinė užtvara, paliktas plyšys vos praeinamas.

Besispraudžiant, žvilgsnis krenta į priešais esančią sieną. Ji nu-

sagstyta lyg tai nuo grindų sukeltomis šiukšlėmis - popieriais, reikmenimis. Apačioj sienos ant grindų - šluota, ir tarp šiukšlių likučių parverstos kėdės, kiti rakandai. Nuošaliau padėtas motorinis pjūklas lyg ir liudija, kad darbas dar nebaigtas. Pasisukus veidu į kambarį, žvilgsnis pasitinka galinėje sienoje pavojingai svirstanti tuščia lentyna, o vienoje iš jų plastikinės stiklinės išrikuotos kaip laboratorijoje. Tiktai įžengus į kambarį pasimato ant grindų gulintis "nukryžuotas" gyvas žmogus, kojos prikalkintos ilga blizgančia grandimi, rankos išskėtos. Virš galvos, sienos paviršiumi, slysta plytos; priešingame kampe mirksi televizijos aparatas.

Tik dabar ši chaotinė aplinka įgauna prasmę: žmogus, apsuptas ir užblokuotas civilizacijos atlaiku, į pasaulį žiūri per televizijos langą, čia - lyg proteste - pridengta sukryžiuotų plaštakų negatyvu, anapus, per pirštus regimas pasaulis rieda savo keliu be perstojo. Paklausus, ar gultintys reaguoja į aplinką, atsakymas trumpas: "Ne, jis žino: jei bandys atsikelti, viskas aplinkui sukris". Paaiškėja ir gu-

linčio dilema - tokioje aplinkoje žmogus prirakintas savo paties baimių.

Instaliacija tęsiasi toliau, ir užpakaliniame mažesniame kambaryje stovi metalinė grotė. Jos viduje, tiksliai grindų kvadratu, tiksliai sustatytos nesibaigiančių kilpų (endless loops) kasetės; tarp jų, kaip šventykloje, ritualinis vyno stiklas. Grotė apversta metalinėmis kėdėmis, lentytomis; žiūrovui vietos tik įeiti ir išėiti.

Instaliacijos tematika yra giliai išjausta, brandi, ir aktuali. Priemonės nederbtinos, naudota kas vietoje rasta. Siurprizai - mąstysena dirginantys elementai - išdėstyti itin sėkmingai: jie veda žiūrovą per instaliaciją su pastoviais kylančiais įtampa, ir kiekvieno posūkiu kaupia mintį. Paskutiniame įrengime iškristalizuoti ir drauge švenčiamas šiuolaikinio žmogaus vienišumas, yra tinkamas finalas. Blaško kiek perkrauta aplinka - planingiau apvaldžius kai kuriuos vaizdinius pripuolamumus - ženklai, kuriais perduodama mintis, dar stipriau prabilų.

Naujoje galerijoje numatytos keturios būsimos parodos, kurios tęsis po mėnesį. Galerijos adresas: 2nd avenue ir 2nd Street kampas. Dėl inf. ir lankymo vandenynas. Aleksandras nusprendė žygiuoti prie vandenyno.

Žmogus - judanti kryžkelė

(atkelta iš 3 psl.)

daliniai. Žygyje Aleksandro armija turėjo atrodyt marga minia. Kareivius sekė moterys ir vaikai, pirkliai ir nuotykių ieškotojai. Buvo ir matininkų, ir inžinierių, ir gamtos mokslų žinovų, renkančių pavyzdžius. Buvo amatininkų, arklų, mulų, karo vežimų ir gurguolių, o vėliau ir dramblų.

Dešimties metų žygio metu Aleksandras užkariavo 3,200,000 kvadratinį km teritoriją, kuri nūdien priklauso septyniolikai valstybių. Nuo žygio pradžios iš Dion'o Makedonijoje iki galo Babilone, Aleksandras ir jo kariuomenė nužygiavo apie 22,240 km. Nūdien tai lengva padaryti, bet anuomet...! Dabar taksu lengva keliauti. Lygus vieškelis, tiltai ir pakelės paslaugos. Tikriausiai Aleksandras man dabar pavydi.

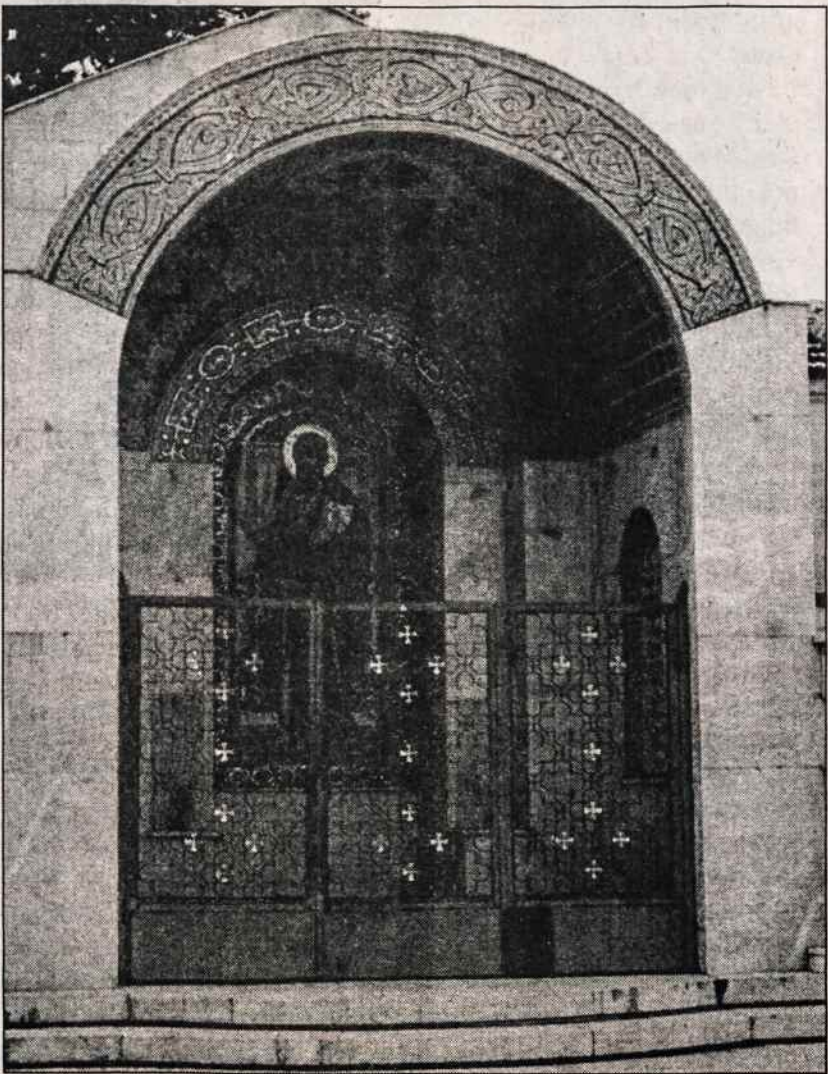
Mūšyje šios pajėgos buvo ryžtingiausia pasaulio kariuomenė. Metas po meto jos igūdžiai ir išvermė buvo grūdinamos laukinių genčių, nepereinamų upių, žudančių dykumų, kamuojančių liūčių ir ledų sukaustytų kalnų perėjū. Nenugalimo įtvirtinimo jai nebuvo. Į tvirtoves uolų viršūnėse makedoniečiai veržliai kopdavo virvėmis. Pagarba savo vadui - Aleksandrui - skatino kareivius ryžtingiems žygdarbiams. Kai, rengdamiesi mūšiai, jie matydavo žemaugį, savimi pasitikintį vadą, saulės nurudintu veidu ir švytinčiomis akimis; kai girdėdavo jį šaukiant vardu savo narsuosius vyrus; kai, veržiantis į apgultą miestą, kovoje matydavo jį kopiant kopėčiomis pirm savo kareivių ar metantis į kovos sukūrį, išsiskiriant iš visų savo iškilnia ginkluote ir puošniu šalmu, tuomet kareivių pasitikėjimas juo tapdavo aistra ir užtikrindavo pergalę.

Aleksandrą žmonės laikė Dzeuso sūnumi

Pasakojama, kad pats Aleksandras įtarė, kad jis esąs Dzeuso sūnus. Egipte jis leidosi į 560 km kelionę per Libijos dykumą į Amuno šventyklą, norėdamas užsivinioti apie save tikrą tiesą. Be abejo, tame buvo ir nemaža vaidybos. Aleksandras mėgo tokius vaidybinius mostus. Taip jis elgėsi, kai, pasak legendos, perkirto painųjį mazgą prie Gordium'o, idant įvykdytų pranašystę, kad žmogus, išdrįšęs jį perkirsti, taps viso pasaulio šeimininku. Kitą

kartą, panašiu mostu, Aleksandras išplaukė į Indijos vandenyną, kad ten atnašautų aukas Olimpo dievams.

Aleksandras negyveno kaip Olimpo dievai. Nors jam buvo pavaldūs visi Azijos turtai, jis vedė spartietišką gyvenimą, kaip dera vyrui, siekiančiam būti Homero didvyrių varžovu. Visur žygiuose Aleksandras nešiojosi Aristotelio, savo mokytojo, suredaguotą Homero

Berėja. Naujas deivnamis Pauliaus garbei.

Iliadą. Pinigai jam nebuvo prie širdies, o moterys dar mažiau. Lytis ir miegas, mėgdavo sakyti, jo netraukia, nes primena mirtingumą. Jėga, skatinusi Aleksandrą, kaip ir jo didvyrių Achilą, buvo garbės troškimas. Abu jos įsigijo, ir abu mirė jauni.

Aleksandras - karvedys genijus

Aleksandro genijų vadovauti ir energiją mūšyje reikia sieti su jo talentinga karvedžio asmenybe. Jis nevengė jokio mūšio - nei partizaninių susidūrimų, nei įtemptų kovų mūšio lauke, - tačiau niekad nebuvo nugalėtas. Aleksandro mėgstama taktika savo mūšio rikiuotės centrą pradžioje paremti plačia, lyg piestu stovinčia, pėstininkų siena, o, mūšiu įsišėlus, suduoti priešui mirtiną smūgį rinktinių raitelių, vadinamų Bičiulių pulku, staiga puolančių iš dešinio sparno.

Prie Issus, ir vėliau prie Gaugamela, kur Darijus, pasirošęs mūšiu, laukė Aleksandro ant Tygumos, patogios persų pjautuvais ginkluotomis stebulėmis karo vežimams, Bičiuliai su Aleksandru priekyje, metėsi į persų kariuomenės šerdį - tą vietą, kur stovėjo Darijaus kovos vežimas. Ir vienu, ir kitu jie prasiveržė pro persų rikiuotės plyšius ir prijėjo prie drebantio iš baimės karaliaus. Darijui beliko tik apsisukti ir sprukti iš mūšio lauko drauge su klaiškumo apimta kariuomene.

Užuot po Issus ir Gaugamela mūšių skubėjęs tiesiai į Azijos širdį, lipdamas ant kulnų Darijui, Aleksandras pasuko į pietus. Po Issus, norėdamas užsitikrinti saugų užnugarį, jis užėmė Persijos laivyno bazes Viduržemio jūroje, o po Gaugamela mūšio, kuriame visiškai sutriuškino Persijos galybę, Aleksandras, prieš vydamasis Darijū, vėl pasuko į pietus ir užėmė didžiuosius Persijos miestus su jų rūmais ir turtais. Kai galų gale pasivijo Darijū prie Kaspijos jūros, nelaimingas karalius jau buvo miręs - savo pavaldinio Bessus nudurtas. Po dvejų metų Aleksandras, sugavęs Bessus Baktrijoje, nubaudė jį mirtimi.

Nūn jaunasis užkariautojas buvo nenuginčijamas Azijos viešpats. Prieš jo akis driekėsi Indija, o už jos - tik keleto dienų žygio nuo jos ribos, - taip jam kalbėjo jo geografai, - bangavo pasaulį supantis vandenynas. Aleksandras nusprendė žygiuoti prie vandenyno.

(Bus daugiau)

Alfredas Kleinaitis - "Futbolo Šlovės Muziejuje"

Kaip jau buvo rašyta, Chicago apylinkėse gyvenantis Alfredas Kleinaitis pateko į JAV "Soccer Hall of Fame", kas Lietuvoje yra vėrčiama kaip "Futbolo Šlovės Muziejus". Vienos įvedinio išklmės buvo liepos mėnėsio pradžioje - Oneonta mieste NY valst., kuriame yra tas muziejus.

Antrosios, gal kiek didesnės išklmės buvo per JAV Futbolo Federacijos suvažiavimo pokylių, įvykusį rugpjūčio 12 d. Cincinnati, Ohio, Regal Cincinnati Hotel patalpose. Čia vėl buvo pagerbti JAV futbolui nusipelnę žmonės, jų tarpe ir mūsiškis Alfredas Kleinaitis. Anksčiau buvo minimi penki žymiausi futbolininkai, dabar jų turima iki septynių. Štai jie: Gino Gard, Geoff Coombes, Clay Berling, George Brown, Al Kleinaitis, Al Miller, Willy Schaller (tokia tvarka jie buvo išvardinti pokylio programiniame lape).

Šiame lape yra paminėti visi jų nuopelnai Amerikos futbolui. Beveik visi jie buvę futbolo žaidėjai ar aktyvus organizatoriai. Tik vienas A. Kleinaitis buvęs teisėjas. Apie jį čia rašoma, kaip apie vieną iš labiausiai pasižymėjusių Amerikos teisėjų, teisėjavusių vietinėje futbolo lygoje, olimpinėse ir Pan American žaidynėse, vyrų ir moterų Pasaulio taurės kvalifikaciniuose žaidimuose ir JAV studentų

varžybų finaluose. Taip pat rašoma, kad būdamas FIFA teisėju, jis pirmasis iš Amerikos, teisėjaavo A grupės varžyboms Europoje. Be to, pabrėžiama, kad jis yra pravedęs tarptautinių teisėjų kursų, o šiuo metu yra - Director of Instructions for U. S. Soccer"

Pasiteiravus mūsiškio (jis šiuo metu dažnai atsilanko į "Lituánicos" futbolo rungtynes, nes nori prisiminti tas dienas, kada žaidė "Lituánicos" pirmojeje vyrų komandoje ir pas klubo veteranus), kaip jam sekasi tvarkytis tokiose aukštosiose pareigose. "Lengva nėra", - sakė jis, "nes dažnai reikia keliauti į kitus miestus, kadangi reikia prižiūrėti įvairius teisėjų kursus. Šiuo metu JAV yra net 74 tūkstančiai futbolo teisėjų, kas yra vienas iš didžiausių skaičių pasaulyje, juos lyginant su kitomis valstybėmis. Taigi, darbo yra nemaža".

Alfredas Kleinaitis Pasaulio Lietuvių sporto žaidynių dienomis lankėsi Lietuvoje, kur buvo Lietuvos Futbolo Federacijos, su kuria jau seniai palaiko glaudžius ryšius, svečias. Jis taip aktyviai sekė Lietuvos ir kitų valstybių futbolo gyvenimą ir šias eilutes rašančiam dažnai parūpina iškarpu iš vokiškos spaudos, kuriose yra minimi lietuviai futbolininkai.

E. Šulaitis

Vyčių Vidurio Centro rajono suvažiavimas ir maldos kelionė

Lietuvos Vyčių 86 kuopa, kuri veikia Dubois, Pennsylvania, š. m. rugsėjo 29 - spalio 1 dienomis globojo L. V. Vidurio centro rajono suvažiavimą ir maldos kelionę. Suvažiavime dalyvavo 62 vyčiai atstovaudami 7 kuopoms iš Michigan, Ohio ir Pennsylvania valstijų. Susipažinimo vakaras įvyko penktadienį, rugsėjo 29 d. Best Western viešbučio konferencijos centre. Priėmimo dalyvavo būrelis svečių ir vietinių vyčių. Visi linksmynai ir atnaujino senas pažintis.

Šeštadienį, rugsėjo 30 d. ryto, nors ir truputi orai atvesus, šilta rudens saulutė lydėjo vyčius į Šv. Juozapo lietuvių kapines, kur kun. James Kenneley pravedė maldos kelionę. Susibūrė prie Šventos Šeimos grotu kur kun. Kenneley apibūdino šių lietuviškų kapinių istoriją. Šventos Šeimos statulos ir rožinio paslaptys yra išdrožtos iš medžio, bei naujai pastatytas rožinio kelias. Sukalbėję trejus rožinius, vykome į kapinių centrą kur ėjome kryžiaus kelius. Kiekvieną staciją išdrožta iš medžio. Užbaigę maldas grįžome į viešbutį posėdžiauti.

Vidurio Centro rajono pirmininkė Lillian Petravičius sukalbėjo maldą ir vadovavo su-

sirinkimui. 86-tos kuopos pirmininkė Lee Moore sveikino visus atvykusius ir linkėjo geros viešnagės. Po to buvo valdybos narių ir kuopų pranešimai apie ateities veiklą. Dvasios vadas kun. Gediminas Kijauskas negalėjo dalyvauti, jo sveikinimus perdavė 25-tos kuopos pirmininkas Richard Marks.

Delegatai pranešė apie š. m. rugpjūčio 10 - 13 dienomis Novi, Michigan vykusių 82-ąjį metinį seimą. Buvo nutarta, kad 1996 m. pavasario seimas - kėgliaivimo turnyras bus gegužės 17 - 19 d. Clevelande ir jį globos Vyčių 25 kuopa. Rudens maldos kelionės globėjai nepaskirti ir vietovė dar nenustatyta.

"Pagalba Lietuvai" valdybos narė Regina Juškaitė pranešė, kad 25-tas talpintuvus, kuriame buvo Šv. Petro bažnyčios, Detroito irenginiai, suoliai, vitražai ir vargonai sėkmingai pasiekė Alytų. Tas talpintuvus yra skirtas statomai Šv. Mergelės Marijos Krikščionių Pagalbos bažnyčiai, kurioje planuojama pastatyti koplyčią Šv. Petro vardu.

Antras George Perles golfo turnyras buvo sėkmingas, ir buvo nutarta ruošti trečią turnyrą 1996 m. 26-tas talpintuvus buvo išsiųstas iš Detroito per Medical Re-

Alfredas Kleinaitis, kuris gavo aukščiausią Amerikoje įvertinimą futbolo ("Soccer") srityje. Ed. Šulaičio nuotrauka

Prisimintas

Dr. Petras Daužvardis

Amerikos Lietuvių Tarybos sukvietimas pasitarimas įvyko spalio 6 d. Balzeko muziejuje ryšium su buvusio Lietuvos Respublikos konsulo dr. Petro Daužvardžio, kuriam šiuo metu būtų sukakę šimtas metų, prisiminimu bei pagerbimu. Akademija bus lapkričio 12 dieną Balzeko muziejuje. Komitetui pirmininkauja Lietuvos Vyčių organizacijos centro valdybos pirmininkė ir ALTO valdybos narė Evelyn Oželienė. O kiti komiteto nariai yra Stanley Balzekas, Algirdas Brazis, Petras Buchas, Zuzana Juškevičienė, Marija Kriaučiūnienė, Grožvydas Lazauskas, Matilda Marcinkienė, Vytautas Paulauskienė, Petras Povilaitis, Vytautas Radžius, Antanina Repšienė ir Birutė Vindašienė. Pasiarime dalyvavo ir Lietuvos generalinis konsulas Vlado Kleiza.

ALTO inf.

liet. Inc. rugpjūčio pabaigoje. Tame talpintuve yra paaukoti 54 kompiuteriai ir įvairių medikamentų. "Pagalba Lietuvai" vedėjas Robertas S. Boris šiuo metu yra Lietuvoje ir prižiūrės talpintuvo iškovimą.

27-tas talpintuvus ruošiamas siuntimui spalio mėn. pabaigoje. Tame talpintuve bus supakuoti vaikų ir suaugusių devėti drabužiai, negendantys maisto produktai ir vaikų žaislai. Talpintuvus numatytas seselėms Utenoje.

Po to buvo renkama nauja valdyba. Rinkimus pravedė Richard Marks Clevelando 25-tos kuopos pirmininkas. 1995 - 1996 m. valdybą sudaro:

Dvasios vadas - kun. Gediminas Kijauskas, pirmininkė - Lillian Petravičius, 1 vicepirm. - Regina Juškaitė, 2 vicepirm. - Brian Johnson, 3 vicepirm. - Anna Marie Sluzas - Berger, sekretorė - Aldona Bunikis, išdininkas - Tomas Bruzga, maršalkos - Ruth Grazauskas, Joan Ortman, kultūros k-tas - Theresa Žalagiriūtė - Medonis, lietuvių reikalų k-tas - John Baltrus, ritualo k-tas - Pranė Petkuvienė, ryšinininkė - visuomenei ir "Vytis" žurnalo korespondentė - Andrea Baltrus.

Posėdį su malda užbaigė Lillian Petravičius. Sugiedotas Vyčių himnas. Vakare buvo vakariene ir šokiai.

Sekmadienį, spalio 1 d. Šv. Juozapo bažnyčioje kun. James Kenneley aukojo mišias. Prieš mišias uždegto žvakutės, prisimenant mirusius Vyčius. Po to buvo medalių įteikimas. Apdovanoti Albina Wallis ir Eleanor Mantz. Po mišių kun. Kenneley susteikė Šv. Tėvo palaiminimą. I ketvirtąjį Vyčių laipsnį buvo pakelta Marion Gray, i trečiąjį - Twilla Allen, Lee Moore ir Benedict Radzich.

Po pietų Lietuvių klube, Lillian Petravičius padėjo Lee Moore ir visai 86-tai kuopai už gražų organizavimą. Lee Moore

Prisimintas Jonas Juška

Rugsėjo mėn. 24 d. Chicagoje buvo prisimintas prieš metus miręs veiklus Chicago lietuvis, "Lituánicos" klubo buvęs pirmininkas, valdybos narys, "Draugo" korespondentas Jonas Juška. Jis savo darbu ir pasišventimu yra daug prisidėjęs prie "Lituánicos" klubo veiklos kėlimo ir atžymėjimo.

Tos dienos ryte Jėzuitų koplyčioje už jo vėl buvo atlaikytos šv. Mišios, kurias aukojo kun. J. Vaišnys. Po pamaldų buvo sukurti ir pietūs "Seklyčioje", kuriuose dalyvavo daugiau negu pusšimtis asmenų, jų tarpe ir "Lituánicos" atstovų. Čia kalbėjęs vienas iš klubo steigėjų ir velionio artimų bendradarbių, rašantis į spaudą ir redaguojantis klubo leidinius - Edvardas Šulaitis, trumpai nužvelgė J. Juškos veiklą, sakdamas, kad "mes velionio niekada neužmiršime". Taip pat dalyvavo dar du kiti klubo buvę pirmininkai: J. Pleiryš ir L. Juraitis.

Worcester, MA

Sajungietės šventė sukaktuves

Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Moterų Sąjungos 5-ta kuopa, spalio 1 d., Maironio Parke atšventė Sąjungos įsteigimo 80 metų sukaktuves.

Visus svečius, viešnius, sajungietes ir nesajungietes pasveikino 5-tos kuopos pirm. Aldona Jakniūnaitė.

Programai vadovavo kuopos ižd. Bernadeta Millauskaitė - Harris. Ji pareiškė, kad 1913 metų pradžioje, Worcesteryje, dvi idealistės Antanina Jakaitė ir Uršulė Jokubauskaitė pradėjo rūpintis moterų organizacijos ikūrimo klausimu. Jų planas tapo realybe. ALRK Moterų Sąjungos steigiamasis seimas įvyko Chicagoje, 1914 m. gruodžio 13 dieną.

Worcesterio 5-ta kuopa Moterų Sąjungai yra parušusi penkias centro pirmininkes, penkias vicepirmininkes, dvi Sąjungos žurnalo "Moterų dirva" redaktoriai. Worcesterio 69-tos kuopos atstovė Antonia Wackell buvo centro pirmoji vicepirmininkė. Dėl silpnos sveikatos ji negalėjo dalyvauti sukaktuvėse. Jų visų atminimui, finansų rašt. Elzbieta Alavošienė uždegė žvakę.

Maldą prieš pietus sukalbėjo Aušros Vartų parapijūs klebonas kun. Alfonsas Volungis. (Jis šiais metais švenčia auksinį kunigystės jubiliejų).

Po pietų tęsėsi tolimesnė šios šventės dalis. Programos vedėja pakvietė Worcesterio Lietuvių Organizacijų tarybos pirm. Petrą Molį tarti žodį. Lietuvių Labdros draugijos pirm. Kazys Domačičius, ne tik žodį tarė, bet savo ir žmonos Teresės vardu įteikė pinigine donanėle. Sąjungos pirmininkė Dalė Murray sveikinimą atsuntė paštu. Taip pat sveikinimą atsiuntė 69-tos kuopos pirm. Antonia Wackell. Sveikinimus perskaitė programos vedėja. Dar priminė, kad turime viešnių - sajungiečių iš New Haven 33-čios kuopos.

Gausiai dalyvavo Lietuvos Vyčiai iš abiejų Worcesterio kuopų. Malonu buvo mūsų tarpe turėti

Vėlinių paminėjimas

Nekaltai Pradėtosios Marijos Seserys praneša, kad Vėlinių paminėjimas ir Rėmėjų sąskrydis bus sekmadienį, spalio 29 d. jų vienuolyne, Putnam, CT. Programa: 11 val. mišios; 12 val. pietūs ir pabendravimas Pal. Jurgio Matulaičio salėje; 12:45 val. pranešimai; 1:45 val. pokalbis: "Gyventi su Bažnyčia" - Ses. Ignė; 2:30 val. Vėlinių paminėjimas - kapinių lankymas, paminklų šventinimas, Mišparai už mirusius - koplyčioje; kvatė. N. Pr. Marijos Seserys kviečia visus šiam sąskrydyje dalyvauti. Apie savo dalyvavimą reikia pranešti iš anksto tel. 860/928-2503 ne vėliau kaip spalio 24 d.

padėkojo už atsilankymą ir linkėjo saugios kelionės į namus. Kiekvienam padovanoto rožinį. Maldos kelionės savaitgalis užbaigtas, sugiedant Lietuvos ir Lietuvos Vyčių himnus.

Regina Juškaitė

AGEP

-- Pasaulio lietuvių mokslų ir kūrybos simpoziumas, jau devintasis, šiemet įvyks Vilniuje lapkričio 22 - 25 dienomis. Iki šiol tokie simpoziumai daugiausiai vykdavo Chicagoje.

-- Amerikos Lietuvių Tarybos metinis suvažiavimas, šiemet jau 55-tasis, iš spalio 28 d. nukeliamas į lapkričio 4 d. Suvažiavimas įvyks Chicagoje, Balzeko Lietuvių kultūros muziejaus "Gintaro" salėje.

-- Lietuvių Fondo metinis vajuos pokylis įvyks spalio 21 d. Pasaulio Lietuvių Centro pokylių salėje, Lehmont, IL. Šokiams gros Sauliaus Gylio orkestras "Žibūrys".

-- Ramunė Plioplytė, Pedagoginio liuanistikos instituto lietuvių kalbos kultūros lektorė, išvertė į anglų kalbą prof. Zigmo Zinkevičiaus "Lietuvių kalbos istoriją". Knyga Lietuvoje bus išspausdinta dar šiais metais.

-- Argentinos Lietuvių Organizacijų ir Spaudos Tarybos posėdyje rugsėjo 4 d. išrinkta nauja ALOS Tarybos valdyba 1995 - 1996 metams: pirm. Julius Miciūdas, vicepirm. Jurgis Brazaitis, sekr. kun. Augustinas Steigvilas, ižd. Adomas Burba, patarėjai - Sofija Bagdanavičiūtė ir Enrique Patėjūnas iš Lietuvos Centro, Antanas Mikučionis ir Leopoldas Stankevičius iš Lietuvos Susivienijimo Argentinoje.

-- Australijoje Lietuvai atstovauja garbės konsulas K. J. Lynikas. Jo adresas: 8 Teak Court, Doncaster, 3108 Australia. Telef. ir Fax 613 848 - 5663 Melbourne. -- "Dirvos" savaitraščio 80 metų sukaktis bus paminėta spalio 22 d. Cleveland, OH.

-- Dana Kerkulienė JAV LB Kultūros tarybos paskirta ruošti specialius renginius. Lapkričio 5 d. Chicago Jaunimo Centro didžiojoje salėje įvyks Kultūros tarybos premijų įteikimo popietė - koncertas nusipelnusiems mūsų kultūros darbuotojams, gyvenantiems Amerikoje pagerbti.

-- Fotomenininkas Algimantas Kezys buvo paminėtas "Klaipėdos" dienraščio rugpjūčio 19 d. laidos pirmame puslapyje. Ten apie jį rašo Klaipėdos universiteto rektorius prof. S. Vaitekūnas, pažymėdamas, kad universitetai pasiekė A. Kezio siuntinys su 150 didelio formato nuotraukų, kuriomis bus papuoštos auditorijų ir koridorių sienos. Fotografų darbų paroda bus surengta šių metų gruodžio mėnesį "Vartų" galerijoje Vilniuje. Paroda vadinsis "Grižtančių paukščių preliudijos" ir talpins A. Kezio nuotraukas, kurias jis darė savo viešnagės metu 1995 m. gegužės mėnesį.

-- Lietuvių fotografijos kasmetinė paroda vyks nuo spalio 27 d. iki lapkričio 5 d. Chicago Jaunimo Centro Čiurlionio galerijoje. Parodos tema: "Danguis skliautai" - debesy, lietus, aušros, saulės spinduliai, giedra, žaibai ir t. t.

-- Dr. Vladas Vaitkus, dantų gydytojas iš Cape Cod, MA, jau keliolika metų sėkmingai bendrauja su keliais kolegomis Lietuvoje, pasidalindamas patyrimu implantacijos srityje. Visą rugsėjo mėnesį jis praleidžia Kauno Medicinos akademijos Stomatologijos fakultete. Iki šiol dr. Vaitkus laikomas Lietuvos implantologijos pradininku.

-- Lietuvių Tautodailės Instituto suvažiavimas įvyks rugsėjo 16 d. Gananoque, Ont., Kanadoje.

Jaunas vilnietis kompozitorius - pianistas Andrius Žlabys atlieka programą Liet. Moterų Klubų Federacijos Philadelphia klubo 45-rių metų veiklos sukaktuvių šventėje rugsėjo 17 d. Reg. Raubertaitės nuotrauka

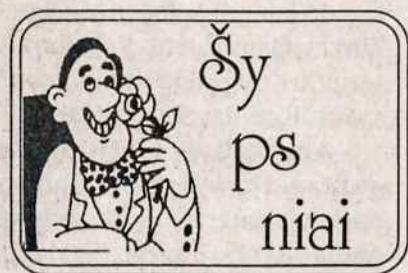

Šraitytojai rašo "Darbininkai"

"Darbininko" redaktoriui

Buvo įdomu skaityti apie kan. Fabijoną Kemėšį ("Darbininkas" rugsėjo 29 d.). Galia šį bei tą pridėti, nes gyvenau Dotnuvoje 1923 - 1927 metais, pažinojau tą vietinės bažnytelės rektorių ir Žemės ūkio akademijos kapelioną. Pargrižęs iš Amerikos 1924 m., jis tuoj suorganizavo atremontuoti ir pritaikyti katalikams buv. apeleistą pravoslavų cerkvę. Darbas buvo atliktas Lietuvos valstybės lėšomis. Artimiausia parapiinė bažnyčia buvo Dotnuvos miestelyje už 3 kilometrų. Žemės ūkio akademijos personalo ir tarnautojų vaikams nebuvo pradžios mokyklos čia pat arti, tad mokėmės namie. Kan. Kemėšis sukviėtė vaikų būrelį į savo butą ir mokė mus katekizmo, ruošė pirmajai Komunijai. Tame būrelyje buvo vaikai iš mūsų gyvento keturių butų namo - profesorių Končiaus, Kriščiūno, Rudinskio. Kitame name gyveno daugiau šeimų, tarp jų ir Kolupailai. Buvo mūsų septynmečių - devynmečių gal visas tuzinas. Netrukus visi kartu priėjome pirmos Komunijos jau ištaisytoje ir išbaltintoje bažnytelėje, kuri buvo čia pat, priešais mūsų namus. Profesorius Kemėšis be kitų pareigų, buvo Ž. ū. akademijos bibliotekos direktorius. Mano mama, tada bebaigianti Žemės ūkio akademią, tarnavo toje bibliotekoje direktoriaus padėjėja. Ir man tekdavo ten užėiti. Kan. profesorius man buvo draugiškas ir nuolat apdovanodavo amerikoniškais pašto ženklukais. Išvažiavom iš Dotnuvos į Kauną 1927 metų vasarą. Kan. Kemėšis aplankė mus vieną kartą Aukštojoje Fredoje, kur mano motina dėstė Aukštesniojoje Sodininkystės ir daržininkystės mokykloje. Aš tuo metu pradėjau lankyti "Aušros" gimnaziją Kaune.

Jurgis Gimbutas
Arlington, MA

Bare

Į barą užsuka jau nusiragavęs tipelis, pareikalauja dvigubo stiklino viski, suverčia skystį į burną, numeta ant stalo šimtinę ir nieko nesakęs išeina.

Blynų kolekcija

Nesuprantu kam mano šeimai mane atvarė pas tamsta, - skundžiasi suirzusi ponja psichiatru. - Kas gi bloga, jei aš mėgstu blynus?

Naujienos iš Karaliaučiaus krašto

Arminas Norkus "Lietuvos Aido" 1995 m. rugsėjo 20 d. numeryje pateikė dienraščio pilno puslapio aprašymą "Karaliaučiaus kraštas: mitologija ir laisvoji ekonominė zona". Straipsnis, kuris pailiustruotas žemėlapiu, paskirstytas į poskyrius: "Langelis į Europą", "Markių reikia, tik ne vokiečių", "Naujoji rusiška mitologija", "Samprotavimai apie laisvę ir Baltijos respubliką".

Karaliaučiuje esanti negausi Baltijos respublikonų partija. Jos tikslas - Rusijos srities pertvarkymas į Baltijos respubliką, susijusią su Rusija konfederaciniais santykiais. O gal Baltijos respublika bus laisva valstybė? Tvirtinama, kad jau dabar apie 40% Karaliaučiaus krašto gyventojų pasirengę balsuoti už savo statu-

- Nieko blogo, - sutiko su ja kiek nustebęs psichiatras. - Aš pats mėgstu blynus.

- Vaje, vaje! - šūktelėjo ponja. - Jei taip, tai ateikite į mano namus, aš parodysiu tamstai mano blynų kolekciją. Jau keturis lagaminus prikoviau skaniausių blynų.

Kitai negu buvo

Vyras su žmona važiuoja į kurortą. Traukiniui pajudėjus, žmona sako:

- Tikriausiai, kai visuomet, vėl pamiršai rakčiukus nuo lagaminų...

- Nieko panašaus. Štai jie! Norėjau tau tik pasakyti, kad šį kartą

so pakeitima. Žinoma, tai dar nereiškia, kad "respublikonai" jau laimės.

Straipsnis baigiamas žodžiais: "Penkiasdešimt metų Karaliaučiaus krašte stūksėjo griuvėsiai. Rusija nesugebėjo šio krašto atstatyti. Veikiausiai - nė nesitengė. Tarsi šito nebūtų leidusi mintis, jog kada nors teks iš čia išėiti".

***

Nusikaltėlis Lietuvai lankosi Karaliaučiuje

Aktyvus pučų Rusijoje ir 1991 metų sausio įvykių Vilniuje dalyvis atsargos generolas pulkininkas Ačiakovas lankosi Karaliaučiuje, dalyvaudamas Rusijos parlamento rinkimų kampanijoje.

Prokuratūros atstovas patvirtino, kad tebegalioja sankcija suimti Ačiakovą kaip vieną pagrindinių kaltinamųjų 1991 metų sausio įvykių byloje, ir kad jis būtų suimtas, jei pasirodytų Lietuvoje.

ALTo Informacija

pamiršau paimti pačius lagaminus.

Atsargumas

Amerikietė turistė paprašė nufotografuoti ją prie senos graikų šventyklos. - Tik padarykit nuotrauką taip, kad nebūtų matyti mano automobilio. - O tai mano vyras pagalvos, kad tai aš šitaip sugrioviau šitą pastatą.

Gerasis piemuo

Mokytojas norėdamas išaiškinti gerojo piemens sąvoką, klausia savo mokinių:

- Jei jūs būtumėte avėlės, kas būčiau aš?

- Didelis avinas, - atsakė keletas mokinių.

Kitas stilius

Vieno gydytojo laukiamajame kambaryje visada būdavo baltai prirūkyta, nors buvo iškabintos lentelės su užrašais: "Nerūkyti!", "Čia nerūkoma!", "Rūkyti draudžiama". Bet tie užrašai nieko negelbėjo. Kartą šlavėja nuėmė visas tas lenteles ir pakabino savąją su tokia užrašu: "Rūkyk, rūkyk, greičiau nudvėsi!"

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N. Y. 11421
WE DELIVER
Tel.: 296-4130

ATGIMUSIOS LIETUVOS DAINOS
Jūs galite namuose klausytis gražiausių Lietuvos estradinių dainų, jei įsigysite trijų kasetių komplektą (po 90 minučių kiekviena) tik už 17 dol.
(Persiuntimui pridėti 2 dol.)
Dėl užsakymų skambinti:
Darbininko administracijai
9 val. r. - 4 val. p. p.
tel. 718 827-1351
arba rašyti:
Darbininkas (administr.)
341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

Lietuviui dailininkui sekasi Prancūzijoje

Paryžiuje, Nord Est galerijoje, vyksta lietuvių menininko Stasio Eidrigevičiaus pastelių paroda. Jau keli metai Stasys Eidrigevičius gyvena Varšuvoje ir yra pripažintas vienu geriausių Lenkijos pastelininkų draugijos nariu. Paryžiuje, Modernaus meno muziejuje, Pempidou centre buvo parodytas trumpas filmas "Septynios Stasio paslaptys". 1994 metais jį sukūrė režisierius Andrzej Papuzinski, remdamasis dailininko kūryba, kurią jau trisdešimt metų specialiai Broniaus Kutavičiaus sukurtą muziką. Stasys Eidrigevičius yra surengęs 30 personalinių parodų įvairiuose kraštuose. Kai Paryžiuje pirmą kartą 1991 metais jis

buvo surengęs savo parodą, prancūzų televizija pagrindinėje žinių laidoje 7 minučių filmu pristatė jį kaip lietuvių menininką, kurio darbuose atsispindi Lietuvos gyventojų dabartinis varganas likimas. Stasys Eidrigevičius yra pargarsėjęs savo sukurtais afišomis, už kurias yra gavęs nemažai premijų. Prancūzijoje Bretanėje afišų muziejuje pernai buvo surengta gausi Stasio Eidrigevičiaus afišų paroda. Vėliau tarptautinėje afišų parodoje, kuri vyko prie Eifelio bokšto Paryžiuje, lietuviui buvo paskirta aukščiausia premija. Šiais metais Stasys Eidrigevičius yra surengęs personalinę parodą Vakarų Australijos universitete. **AGEP**

Brooklyne įkuriamas vienuolynas ir spaudos centras

(atkelta iš 4 psl.)

su iliustracijomis. Reikėjo nuotraukas tuoj išryškinti laboratorijoje, nuvežti į cinkografiją, nes tada dar nebuvo kito būdo "klišems" pagaminti.

Numeris buvo suredaguotas, atspausdintas ir atneštas į vakarienių salę. Tada tikrai visi įsitikino, kad spaustuvė veikia. Toks vienas numeris išliko ir spaustuvės archyve. Jis aštuonių puslapių, turi 11 nuotraukų ir kitą aktualią medžiagą su tos dienos aprašymais. Dabar šis išsaugotas numeris man labai lengvai sugražina praeitį. Pilna ten vardų ir datų. Visa ta medžiaga ir pasinaudojau, rašydamas sukaktuvių progą. **P.J.**

Škotiškas šykštumas
Škotas chemijos mokytojas demonstruoja įvairius cheminius skysčius. Pagaliau jis klausia klasės:
- Jei aš imesčiau dviejų šilingų monetą į šią rūgštį, ar moneta ištirptų?
- Ne! - sušunka mokiniai.
- Kodėl?
- Jei moneta skystyje ištirptų, jos niekad neįmestumėte. □

PAPIGINTOS KAINOS KELIONĖMS Į VILNIŲ

	Lapkr. 1 - gruodžio 9 sausio 1 - kovo 31, 96	gruodžio 10 - gruodžio 31
Iš New York nuo	\$600.00	\$700.00
Iš Chicagos	\$620.00	\$810.00
Iš Seattle	\$842.00	\$954.00

Dėl daugiau informacijų skambinti:

AIREX TRAVEL AGENCY

382 Broad Ave
Leon, NJ 07605

(201) 944-1273

(800) 955-7370

(201) 947-2189

VILTIS (HOPE)

LITHUANIAN RELIEF PARCEL SERVICE, Inc.
368 West Broadway, Boston, MA 02127
TEL.: (617) 269-4455

TIESIOGINIAI SIUNTINIAI IŠ BOSTONO Į LIETUVĄ

- Dabar siuntiniai pasiekia Lietuvą per naują Klaipėdos konteinerių terminalą.
- Greitai ir saugiai jūsų siuntiniai pristatomi gavėjams asmeniškai į namus po visą Lietuvą.
- Visi siuntiniai apdraudžiami. Muitų nėra.
- Minimalus mokestis už persiuntimą yra \$25.
- VILTIS ir toliau tęsia pagalbos siuntinių organizavimo programą - VILTIES DOVANA. Aukotojas gali asmeniškai paremti vargstančią Lietuvos šeimą, Sibiro tremtinį, vienišą žmogų.

Siuntinius lapkričio mėnesį priimsime šiuose miestuose:

WASHINGTON, DC	spalio 29 d.	12 - 4 val. p.p.
CAPE COD, MA	lapkričio 1 d.	3.30 - 5 val. p.p.
BROCKTON, MA	lapkričio 2 d.	3 - 5 val. p.p.
LOWELL, MA	lapkričio 3 d.	12 - 1 val. p.p.
LAWRENCE, MA	lapkričio 3 d.	2 - 3 val. p.p.
NASHUA, NH	lapkričio 3 d.	4 - 5 val. p.p.
WORCESTER, CT	lapkričio 4 d.	11 - 3 val. p.p.
WATERBURY, CT	lapkričio 4 d.	9.30 - 11 val. ryto
NEW BRITAIN, CT	lapkričio 4 d.	11.30 - 12.30 val. p.p.
HARTFORD, CT	lapkričio 4 d.	12 - 3 val. p.p.
ATHOL, MA	lapkričio 6 d.	4 - 6 val. p.p.
KENNEBUNKPORT, ME	lapkričio 7 d.	11 - 12 val. ryto
PUTNAM, CT	lapkričio 8 d.	1 - 2.30 val. p.p.
PROVIDENCE, RI	lapkričio 8 d.	4 - 6 val. p.p.
BROOKLYN, NY	lapkričio 11 d.	12 - 4 val. p.p.
BRIDGEPORT, CT	lapkričio 11 d.	6.30 - 7.30 val. p.p.

Siuntiniai, priduoti čia paskelbtose vietovėse iki lapkričio 11 d., pasiekis gavėjus iki Kalėdų švenčių.

Smulkesnės informacijos prašome teirautis telefonu:
(617) 269 - 4455

atlanta IE, Inc.
800 - 775 - SEND ▼ 914 - 258 - 5133

Garantuotas, greitas ir saugus siuntinių pristatymas nuo DURŲ iki DURŲ

Siuntiniai pasiekis gavėją per 6 savaites, o oro paštu - per 14-ą darbo dienų į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, BALTARUSIJĄ, RUSIJĄ.

OCTOBER PICK-UP SCHEDULE

10/19 THURS	PHILADELPHIA, PA	10-12noon
10/20 FRID	KEARNY, NJ	11-12noon
	PATERSON, NJ	1-2 PM
10/26 THURS	NEWARK, NJ	10-11 AM
10/28 SAT	BROOKLYN, NY	12-1 PM

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

New York-Vilnius-New York \$630 r.t.
Chicago-Vilnius-Chicago \$650 r.t.
One way to Vilnius \$440

FREGATA TRAVEL
250 West 57th Street, 1211
New York, NY 10107
Tel.: (212) 541-5707

MES SIŪLOME
PIGIAUSIAS KELIONES Į VILNIŲ
IŠ BET KOKIOS VIETOVĖS AMERIKOJE AR KANADOJE

Ferrante Travel Center
135 Broad Ave., Palisades Park, NJ 07650

(800) 654-2432 (201) 592-8780

Virgilijus Barkauskas prie vargonų Viešpaties Atsimainymo bažnyčioje, Maspeth, NY.

Metinis Šalpos suvažiavimas

Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos metinis suvažiavimas įvyko Nekalto Prasidėjimo seselių vienuolyne, Putnam, CT, š.m. spalio 8 - 9 dienomis. Sekmadienį, 3 val. po pietų, pirmąjį posėdį maldos žodžiais atidarė Šalpos Direktorių Tarybos pirmininkas, vysk. Paulius Baltakis, OFM. Suvažiavimui pravedti pirmininku pakvietė tėvą Antaną Saulaitį, SJ, sekretoriumi - kun. dr. Valdemarą Cukurą. Mandatų komisijoje sutiko dalyvausti kun. Vincas Valkavičius, sesuo Celestina Stakutis ir Antanas Sabalis.

Vysk. Baltakis savo įžanginiame žodyje nusiskundė, kad šiais metais suvažiavimo dalyvių pasirodė mažiau negu praėjusiais. Vyskupas Baltakis ką tik buvo grįžęs iš kelionės, lankant lietuvių bendruomenes Sibire. Jo nuomone mūsų tautiečių brolių ir seserų gerbūvis ten yra apgailėtinas ir reikalauja daug pagalbos iš užsienio. Nors Lietuvos gyventojų padėtis yra geresnė, negu Sibire, tačiau Lietuva be užsienio pagalbos irgi negali išsilaikyti. Praėjusių metų suvažiavimo protokolą perskaitė kun. V. Cukuras.

Po vakarienes išsamų pranešimą padarė Šalpos reikalų vedėja Vida Jankauskienė. Primindama, kad Religinės Šalpos tikslas yra naujos krikščioniškos kartos auklėjimas, ji detalai išvardino, kam Šalpos pinigai buvo išleisti praėjusiais metais. Pranešėja pabrėžė, kad Šalpai siunčiamos aukos mažėja ir kad reikia ieškoti naujų priemonių, kaip

gavus daugiau paramos iš visuomenės. Išdinininkas tėvas Pranciškus Giedgaudas, OFM nušvietė Šalpos pinigų padėtį. Jis minėjo, kad didelė dalis Šalpos globoje turimų pinigų guli atskirose sąskaitose. Juos galima skirti tik tiems tikslams, kuriems aukotojas yra nurodęs, kaip stipendijoms, bažnyčių pataisymams, knygų leidimui. Yra tik vienas stambus aukotojas, Oak Tree Phylantropic Foundation, kuris kiekvienais metais Šalpai aukoja stambią sumą pinigų be jokių suvaržymų. Iš tos sumos Šalpos vykdomasis komitetas kiekvieną mėnesį skiria pagalbą atskiriems prašantiems, kurių yra gana daug.

Pirmadienio rytą, 8 val., Nekalto Prasidėjimo seselių vienuolyne kopylčioje buvo aukojamos šv. mišios, kurias koncelebravo vyskupas Baltakis, OFM, su devyniais kunigais. Rytmetiniame posėdyje buvo išrinkti nauji Tarybos nariai, papildant tuos, kurių terminas šiais metais baigėsi. Naujais Tarybos nariais buvo išrinkti: Rūta Gudeliene, Aleksandra Kazickienė, Irena Ivaškienė ir Ilona Laucienė. Suvažiavimą uždarius, naujoji Taryba turėjo savo pirmąjį posėdį, kurį pravedė vysk. Baltakis, OFM, sekretoriavo Irena Ivaškienė.

Tarp suvažiavimo dalyvių - kunigų ir pasauliečių, buvo ir vienuolių - tėvų jėzuitų, tėvų pranciškonų, Marijos Nekalto Prasidėjimo seserų, šv. Kazimiero seserų, Nukryžiuotojo Jėzaus seserų, atstovai.

Talentingasis žemaitis būtų šventęs 91-uosius...

Spalio 10 d. pažymėtas 91-asis žymaus lietuvių dailininko scenografo Liudo Truikio gimtadienis. Maestro bute-muziejuje susirinkę bičiuliai, giminaičiai, menotyrimininkai pakėlė raudono vyno taures dailininko atminimui. Ant molberto bolavo neužbaigtas pirmojo "Otelo" veiksmo

dekoracijų eskizas. Iš mažos fotografijos žvelgė mylinčios moters akys. Tokia aplinka supo dailininką kol buvo gyvas, o dabar saugojama muziejinių rūpesčių. Režisierė A.Ragauskaitė, daugelį metų artimai bendravusi ir dirbusi su L.Truikiu, padovanojo muziejui vertingą eksponatą -

"...Stengiuosi parinkti tik pirmos klasės kūrinius..."

Pokalbis su vargonininku Virgijumi Barkausku

P. Palys

Vargonininkas ir vargonų solistas Virgijus Barkauskas stebina savo neatlaidžiu pasiryžimu, valingumu ir dideliu darbštumu. Jis ne tik yra vargonininko pareigose Viešpaties Atsimainymo parapijos bažnyčioje, Maspeth, NY, bet dirba ir kitus su muzika susijusius darbus. Šalia viso to jis įvairiose New Yorko ir bendrai Amerikos bažnyčiose kasmet atlieka po kelis vargonų muzikos koncertus.

Užkalbinau Virgijų Barkauską ir paklausiau:

- Teko nugirsti, kad ir vėl ruošiasi naujam vargonų muzikos koncertui. Kur ir kada tas koncertas įvyks?

- Pirmasis koncertas šį sezoną įvyks spalio 29 d., Mary Our Queen katedroje, Baltimorėje, MD.

- Kokius autorių kūrinius į koncertą atsilankiusieji išgirs?

- Programoje įrašiau Bach - Preliudą ir Fugą Es-Dur, Hindermith - antrąją sonatą, Liszt - Preliudą ir Fugą B-A-C-H, Widor - Allegro iš 6 simfonijos, Alain - Varijācijas, Messiaen - Communion iš "Mass de Pentacote" ir Tournemire - Choralą/Improvizaciją "Victimae Paschali".

- Kuo vadovaujiesi ruošdamas naują koncertinę programą: ruošti kūrinius tuos, kuriuos pats mėgsti, tuos kurie patinka vargonų muzikos mėgėjams ar kaip kitaip?

- Svarbūs visi kriterijai. Tačiau, bene svarbiausia yra klausytojas. Juk tik dėl jo repetuojai valandų valandas. Vis dėlto, formuodamas programas ar įtraukdamas naujus kūrinius į savo repertuarą, niekada nesistengiu būti paviršutiniškai populiarus ir klausytojų simpatijas užsi-

tarnauti lengvo ir lėkšto žanro vargonų kūriniams, kurių vargonų literatūroje yra apšči. Deja, gan dažnai pasitaiko, kada vargonininkai savo repertuaruose naudoja tokius kūrinius, kurie gal ir patinka tam tikram klausytojui, tačiau netarnauja vargonų reputacijai. Kada pusė koncerto laiko paskiriama melancholiškai, lėtai muzikai, tokį koncertą būtų galima pavadinti "Muzikos valanda", "Muzikos meditacija" ar panašiai, bet jokiū būdu netinka "Rečitalio" pavadinimas. Taigi, stengiuosi parinkti tik pirmos klasės kūrinius ir kuo įvairesnį žanrų, stilijų ir epochų. Vargonininkas savo parinktu repertuaru privalo klausytojui padėti patirti tikrą estetinį pasigėrėjimą, o taip pat šviesti ir supažindinti su galimai didesniu skaičiumi vargonams muziką rašančių autorių, kurių yra daug ir labai puikių.

- Nuo ko pradėdi ruošdamas naują veikalą: studijuojai partitūrą, su detalėmis susipažįsti prie fortepijono, ar tiesiai eini prie vargonų?

- Jau nuo vaikystės, dar man gyvenant mano gimtojoje Varenėje, o ypatingai studijų metais Vilniuje, kone gyvenau vargonų muzika. Jos klausiausi kur tik begalėdamas. Perklausa šimtai, o gal tūkstančiai įrašų. Aplankyta šimtai vargonų muzikos koncertų. Visa tai leido pažinti kone visą pagrindinį vargonų repertuarą. Tad dažniausiai pradėdamas kūrinių repetuoti, jau ji gerai pažįstu iš muzikinės pusės. Belieka atlikti techninį darbą ir sukurti savo interpretacines idėjas. Tiesa, pats dažnai klausausi kitų atlikėjų įrašų, tačiau kai pats pradėdu repetuoti parinktą kūrinių - kitų jau nesiklausau iki tol, kol nesuformuoju savo idėjų ir plano, kaip tą kūrinių aš pats

norėčiau atlikti. Visa tai darau nenorėdamas būti kito atlikėjo įtakoje, nors ir paties geriausio. Na, o pirmumą, dirbant techninį darbą, skiriu fortepijonui. Vargonais repetuoti pradėdu gerokai vėliau. Fortepijonas padeda geriau išgirsti ir atrasti kūrinių subtilybes ir išgirsti daugia-

- Kiek užima laiko, maždaug valandą su puse užtrunkančio koncerto programos paruošimas?

- Priklauso nuo repertuaro sudėtingumo. O, taip pat, ir kiek gali skirti laiko programos paruošimui. Aš manau, skiriant 2 - 3 valandas kas dieną, pilną programą galima būtų paruošti per vienus metus. O dirbant 4 - 5 valandas užtektų dviejų trečdalių vienerių metų.

- Koncertiniai solistai ar instrumentalistai veikalus išmoksta atmintinai ir koncerto metu gaidomis nesinaudoja. Be abejo, tai prestižo reikalas, o taip pat ir geros atminties pademonstravimas. Kaip jūs darote, kai vargonai būna aukštai (daugumoje) ir jais grojančio vargonininko klausytojai nemato?

- Aš naudojuosi gaidomis, nors kūriniai būna įsivinti beveik atmintinai. Gaidos būna reikalingos tik dėl "šventos ramybės". Be to, gaidos padeda sekti registų ir manualų pasikeitimus, kurie kiekviename koncerte būna skirtingi, kadangi pasaulyje nėra dviejų vargonų, kurie būtų

tokie patys.

- Kadangi sakai, kad nėra pasaulyje dviejų tokių pačių vargonų, tad kiek prieš koncertą užtrunki laiko su vargonais susipažinti?

- Manau, būtų tiksliu klausti kiek kitaip. Būtent - kiek ilgai užtrunka vargonus koncertui paruošti? Kadangi kiekvienas vargonai turi daugiau ar mažiau registru, juos reikia sujungti grupėmis, pritaikyti kiekvienam kūriniui atskirai. Šalia bendrų dėsningumą, kiekvienas instrumentas turi daugybę tik jam būdingų spalvų. Jas reikia atrasti ir išryškinti. Laikas reikalingas paruošti vargonus, priklausau nuo registru skaičiaus, akustikos (o ją reikia perprasti) ir kitų subtilybių. Dažniausiai koncerto programos suregistravimas pareikalauja apie 15 - 20 valandų, kartais dar ir daugiau. Tačiau, geriausia sekti taisyklę: kuo daugiau, tuo geriau. Prisipažinsiu, kad pasirošimas ir ilgos repetavimo valandos yra malonesnės ir įdomesnės už patį koncertinį atlikimą, kadangi kiekviena muzikinė frazė, kiekvienas naujai įsivintas kūrinių lapas yra pažinimas, kūryba, į kurią įdedi dalele sąves. Gal todėl, turėdamas koncertus išvykose, stengiuosi išvykti visą savaitę anksčiau, kad turėčiau kuo daugiau laiko įsivinti vargonus ir atskleisti visą jų grožį ir žavesį klausytojui. O tai, kaip tik ir yra kiekvieno atlikėjo - vargonininko pareiga!

- Ačiū jums už įdomų ir daug informacijos suteikiantį pokalbį. Geros sėkmės ateinančiam jūsų koncerte Baltimorėje, MD. □

Fotografą Vyta Valaitį prisimenant

Popiežius Jonas Paulius II, besilankydamas š.m. spalio 5 d. Jungtinėse Tautose, prisiminė popiežių Paulių VI, kaip jis čia lankėsi ir pasakė kalbą. Tai buvo rudenį prieš 30 metų.

Ta popiežiaus kalba priminė ir vieną įvykį, kaip tuo laiku tragiškai žuvo žymus lietuvis fotografas Vyta Valaitis, kuris vyko fotografuoti popiežiaus sutikimo Jungtinėse Tautose. Vyta, važiuodamas motociklu Queens bulvaru, pataikė ant akmens ir smūgio buvo išmestas ant kelio. Kitą dieną, spalio 4-a, jis ligoninėje mirė.

Vyta Valaitis buvo gimęs 1931 m. vasario 4 d. Kaune, gimnazijos mokslus baigė Amerikoje, Amsterdame. Vėliau gyveno Clevelande. 1959 m. Ohio universitete baigė fotografijos meno studijas, vėliau atsikėlė į New Yorką ir čia reikėsi kaip profesionalus fotografas; 4 metus dirbo "Newsweek" redakcijoje fotografo, vėliau pradėjo verstis laisvo fotografo profesija, apūpindamas nuotraukomis tokius žurnalus kaip "Saturday Evening Post", "Look", "Ladies' Home Journal" ir kt., bei enciklopedijas. Ne kartą buvo pakviestas į Baltuosius Rūmus fotografuoti žymių užsienio svečių. 1959 buvo gavęs "US Camera" žurnalo pirmąją premiją.

Vyta buvo visada paslaugus ir tautiečiams, talkino "Darbininkui", parūpindamas kuo geriausių ir aktualiausių nuotraukų.

p.j.

plaukė laisvai. Ypač maloniai nuskaubė bisui padainuota A. Brazinsko daina apie Lietuvą.

Michael Borowitz yra geras pianistas, įveikęs gana sunkius veikalus pvz. "Suite de Danzas criollas" - kompozitorius Alberto Ginastera. Šį kūrinių skambino antroje dalyje, o pirmoje - M. K. Čiurlionio keturis preliudus. Kūrinių atlikti su giliu įsijautimu ir muzikalai. Pianino muzika pajavairino programą, leido solistei atsikvėpti.

Pianistas gerai akomponavo solistei, niekada nesistengdamas

nustelbti jos dainavimo.

Gaila, kad publikos buvo mažoka, nors koncertas buvo vertas kur kas didesnio dėmesio. Buvo žmonių, kurie sakė, jog koncertas pradėtas truputį vėlokai - 7 v. v. Laikai dabar nesaugūs, žmonės baiminasi vakare keliauti.

Po koncerto rengėja Lilė Milukienė padėjo svečiams, programos atlikėjams, solistei įteikė gėlių ir publiką dar pakvietė vakaronei. Salės gale buvo paruošta kavutė, veikė baras.

(p.j.)

Solistė Virgijus Barkauskas - Muliolienė ir akompaniatorius Michael Borowitz Lietuvių Fondo organizuotame koncerte. Albinos Žumbakienės nuotrauka

Tautos Fondo koncertas Kultūros Židinyje

Spalio 7 d., šeštadienį, Kultūros Židinio didžiojoje salėje buvo gražus koncertas, kurį surengė Tautos Fondo igaliojinė Lilė Milukienė to Fondo rudens vakarų proga. Koncertuoti buvo pakviesti: solistė Virgijus Barkauskas - Muliolienė ir pianistas Michael Borowitz. Abu jie - Clevelando Lyric operos dalyviai.

Dar 1988 m. trys dainininkai iš Australijos buvo atvykę kon-

1966-aisiais pastatytos "Traviatos" kostiumų eskizus. Anot M.K.Čiurlionio muziejaus direktoriaus Osvaldo Daugelio, šie namai-muziejus galėtų sudominti kuriantį jaunimą, kuris jau nebematė gyvos Laisvės Alėjos "legendos" - Liudo Truikio.

AGEP

Lietuvių Katalikų Mokslo Akademija spalio 22 dieną turės savo metinį susirinkimą N. P. Seselių vienuolyne bibliotekos patalpose, Putname, CT. Susirinkimo pradžia 2.30 po pietų. Dienotvarkėje numatyti: pranešimai apie veiklą ir finansus, valdybos rinkimai ir kt. klausimų aptarimas.

Aukos siųsti:

Lithuanian Priests' League of America - Seminarian Fund
Rev. Adam Pupšys
P. O. Box 2163
Westerly, R.I. 02891

Čekius rašyti:

Lith. R.C. P. League - Seminarian Fund.

Aukos nurašomos nuo federalinių mokesčių

MIRTIES SUKAKTIS

Neužmigdys naktis žvaigždės,
Nenuramins širdis troškimu,
Dvasia ko ieško, kas atspės,
Kai skęsta ji tarp atminimų!

A. A. ALGIMANTAS GRABNICKAS

Š. m. spalio 25 d. sueina dešimt metų, kai negailestinga mirtis staiga atėmė man mylimą vyrą, mūsų tėvelį ir vienturtį sūnų.

Kas jį pažinote, prašome prisiminti Algimantą savo maldose.

Liūdinys --

žmona Milda, sūnus Gintaras,
dukros Kristina ir Alina,
motina Marija Grabnickienė.

Orlando, Florida

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

E-mail: 71712.107@compuserve.com

Redakcija ..... (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. .... (718) 827-1351Spaustuvė ..... (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas ..... (718) 827-7932
Salė (kor.) ..... (718) 827-9645
Salės adm. .... (718) 235-8386

(Daugiau New Yorko žinių yra 7 puslapyje.)

Kultūros Židinyje spalio mėn. vyks šie renginiai: spalio 29 d. - komedija "Paskutinis iš Varlynės". Atlieka Toronto Lietuvių Dramos teatras. Vaidinimą rengia LB Queens apylinkės valdyba.

ATLANTA Import Export, Inc., siuntinių į Lietuvą persiuntimo bendrovė, siuntinius vėl priims spalio 28 dieną, šeštadienį, nuo 12 iki 1 val. popiet, Kultūros Židinio kieme, buv. spaustuvės patalpose. Dėl siuntinių paėmimo iš kitų vietovių žiūr. skelbimą 6 psl. Jokių muitų nėra. Dėl informacijų skambinkite tel. (914) 258-5133.

Arūnas Čiuberkis, kalbos patologas, ir nervinio vystymo terapeutė **Sylvia Krivickas**, kaip Katalikiškos Medicininės Misiijos Tarybos dalyviai, spalio 13 dieną išskrido į Lietuvą tam, kad apmokytų vietinius gydytojus. Jau penktoji jų kelionė yra ypatinga tuo, jog net 24 Lietuvos gydytojai, pasibaigus 10-ies savaitių apmokymo kursams, gaus pažymėjimus apie aukštesnę kvalifikaciją, padedant vaikams su nerviniais susirgimais, tokiais kaip cerebralinis paralyžius, kalbos sutrikimai. Tad sergantiems Lietuvos vaikams ir jų tėvams neberekės ieškoti pagalbos užsieniuose. Katalikiškos Medicininės Misiijos Taryba siūnia nemokamai ir vaistus ir viso pasaulio šalis, tame tarpe - Lietuvą, kur per šiuos metus buvo gauta jų už daugiau kaip už 3.9 mln dol.

"Darbininko" jubiliejinių konkursų (novelės ir straipsnio) pabaigos data pratęsta iki lapkričio 1 d. Kviečiame savo rašinius siųsti jau dabar. "Darbininko" sukaktuvinių konkursų vertinimo komisija sudaryta rytinėje Amerikos pakrantėje, Lietuvių Rašytojų Draugijos iniciatyva pakviečiant Leonardą Andriejų, Paulių Jurką, Vytautą Volertą. Atsiųstų darbų kopijos bus persiustos šiems vertinimo komisijos nariams.

"VILTIES" siuntinių agentūros atstovai siuntinius vėl priims Brooklyne, Kultūros Židinio kieme, buv. spaustuvės patalpose lapkričio 11 d., šeštadienį, nuo 12 iki 4 val. popiet. Brooklyne mūsų atstovas yra Algis Jankauskas, tel. (718) 849-2260. Jis gali paimti siuntinius iš namų. Kalėdiniai konteineriai iš Bostono išplauks lapkričio 6 d. ir lapkričio 14 d. Dėl siuntinių paėmimo iš kitų vietovių, žiūr. skelbimą 6-tame psl.

"Lietuvių Balsas", dvisavaitinis Chicagos laikraštis, savo rugsėjo 28 dienos laidoje rašo apie "Darbininką", sveikina jį 80 metų sukakties proga ir linki jam sulaukti 100-tų.

Jungtinių Tautų 50 metų sukaktis bus iškilmingai paminėta New Yorko, spalio 23 - 24 dienomis. Tomis dienomis į New Yorką sugužės beveik visų 195 valstybių vadai ar jų įgaliotiniai, t. y. 107 prezidentai, 45 ministrų pirmininkai, 7 užsienio reikalų ministrai ir 26 aukščiausio rango pareigūnai tų kraštų, kurių vadai nedalyvaus.

Prezidentas Algirdas Brazauskas, lydymas užsienio reikalų ministro dr. Povilo Gylio ir patarėjo Justo Paleckio, į Jungtinių Tautų 50 metų sukakties minėjimo iškilmes atvyksta šeštadienį spalio 21 d. ir tą patį vakarą dalyvaus iškilmingoje vakarienoje, kurią ruošia New Yorko miesto meras Rudolph W. Giuliani. Sekančios dienos vakare, New Yorko miesto bibliotekos patalpose, Algirdas Brazauskas dalyvaus JAV prezidento Clintono rengiamam priėmimui, o pirmadienį, spalio 23 dienos vakare, JT sukaktuviniame koncerte. Pagal JT paskelbtą programą, antradienį, spalio 24 d. Lietuvos prezidentas dalyvaus pietuose, kuriuos ruošia JT Generalinis sekretorius Boutros Ghali, o po pietų pasakys kalbą JT generalinei asamblėjai. Popietinė asamblėjos sesija prasidės 3 val. popiet ir tęsis iki 10 val. vak. Šioje sesijoje net 60 valstybių vadovai ar jų atstovai pasakys kalbas. Kalbės 31 prezidentas, 19 ministrų pirmininkų, 2 užsienio reikalų ministrai ir 8 aukšto rango pareigūnai, paskirti prezidentų ir karalių, nedalyvaujantių iškilmėse. Taigi, tu 7 valandų arba 420 minučių sesijoje kiekvienam kalbėtojui skiriama tik po 7 minutes, į kurias įskaitomas laikas jo pristatymui, jo atėjimui iki pulsto, jo kalbai ir nuėjimui atgal į savo vietą. Prezidentas A. Brazauskas bus šeštasis kalbėtojas iš eilės. (kkm)

Prof. Algirdas Landsbergis "Lietuvos Aido" 1995 m. rugsėjo 15 d. numerio straipsnyje "Išviečiai JAV Kongresui - Baltijos Valstybės turi būti priimtos į NATO" rašo apie Jungtinio Amerikos Pabaltiečių Komiteto (JBANC) Washingtono, DC rengimą ir pastaroju metu pagausėjusius balsus prieš Baltijos Valstybių išjungimą į NATO, apibūdina Komiteto rugsėjo 5 d. pareiškimą NATO reikalais.

Toronto lietuvių dramos teatro "Aitvaras" aktoriai, dalyvavę IX-tajame išsivijęs lietuvių teatro festivalyje. Pirmoje eilėje iš k.: rež. A. Kynas, S. Šikšnienė, V. Štulkys, T. Šlenienė; antroje eilėje iš k.: B. Tarvydas, V. Teseckas, V. Šilinininkas, A. Karosaitė, L. Nakrošienė ir A. Saplys.

B. Tarvydo nuotrauka

"Aitvaras" iš Toronto atskris į Kultūros Židinį

LB Queens apylinkės kviečiamas, Toronto lietuvių dramos teatras "Aitvaras" atvyksta į New Yorką ir spalio 29 d., sekmadienį, 3 v. popiet Kultūros Židinyje susivaidins Felikso Jokubausko 3 veiksmų komediją "Paskutinis iš Varlynės" (režisierius Algirdas Kynas).

Aldonos Dargytės - Byszkiewicz pastangomis, Toronto lietuvių dramos teatras atskleidė savo uždangą 1972 m., suvaidindamas "Teodelindą", 3 veiksmų komediją. Per savo 22 veiklos metus suvaidino visą eilę kūrinų. "Aitvaras" bendradarbiavo su Hamiltono Teatru "Aukuru",

drauge su "Aukuru" suvaidino keletą veikalų; režisavo pati vadovė Elena Kudabienė, Daiva Šikšnienė ir Algirdas Kynas.

Didelio pasisekimo "Aitvaras" susilaukė 1980 metais Lietuvių dramos festivalyje Chicagoje, suvaidindamas Juozo Grušo dramą "Tėvas ir sūnus". Stepas Ramanauskas paskelbtas geriausiu aktoriumi, Rimas Kuliava - pagirtinu aktoriumi. "Aitvaro" jis buvo pripažintas geriausiai kalbančiu lietuviškai. Aitvariečiai reikiški ir "Canadian Multi Cultural Theatre" veikloje. Nuo 1980 m. Stepas Ramanauskas ir Aldona Dargytė - Byszkiewicz vaidi-

Vysk. Paulius A. Baltakis, OFM, ir prel. A. Rubšys vizitūs Lietuvos kunigų seminarijas

Praėjus 30 metų nuo II Vatikano susirinkimo ir po vyskupų sinodo, skirto kunigiškai formacijai, Vatikanas nori patikrinti seminarijų atnaujinimo rezultatus. Tą patikrinimą vykdė Katalikiškojo Auklėjimo Kongregacija, kuriai vadovauja kardinolas Pio Lagi, tas pats, kuris buvo apaštališkojoje pronuncijum Amerikai tuo metu, kai Tėv. Paulius A. Baltakis, OFM, buvo skiriamas Lietuvos išeivijų vyskupu. Kardinolas tada buvo arkivyskupu, jis ir konsekrovo vyskupu Tėv. Paulių A. Baltakį, OFM 1984 rugsėjo 14 d. Portlande, ME.

Tokia apaštališka vizitacija jau padaryta daugelyje kraštų. Dabar vizituojami likusieji kraštai, prie kurių priklauso ir Lietuva. Kardinolas vizitaciją atlikti paskyrė vysk. Paulių A. Baltakį ir jo sekretoriumi prel. Antaną L. Rupšį.

Jiedu į Lietuvą išvyko spalio 17 dieną. Kauno tarpdioceline kunigų seminariją vizituos spalio 19 - 25 d.; Telšių dioceline seminariją - spalio 26 - 31 d., Vilniaus - lapkričio 3 - 8 d.. Abu į New Yorką sugrįš lapkričio 10 dieną.

Iš vizitatorių pranešimų Popiežiui susidarys vaizdą apie kunigų seminarijas, apie jų poreikių įvairovę ir problemas.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos New Yorko susirinkimas įvyko rugsėjo 29 d. Kultūros Židinio posėdžių mėnėje. Iš Chicagos buvo atvykęs s-gos c. valdybos pirm. dr. Leonas Kriaučiūnas ir papasakojo apie tautininkų veiklą čia Amerikoje ir Lietuvoje. Dr. Br. Nemicas kalbėjo apie pilietybės klausimą Lietuvoje, nes jis dalyvavo Lietuvos seimo posėdžiuose, kai buvo svarstomi pilietybės reikalai. Išrinkta nauja skyriaus valdyba: pirm. - Aleksandras Vakselis, vicepirm. - dr. Jonas Lenkštaitis, sekretorė ir išdininkė - dr. Giedrė Kumplikaitė. Po susirinkimo buvo kavutė.

Lietuvių Fondo Vajaus koncerto metu, spalio 7 d., 1995, aukojo:

Po 200 dol.: Antanas ir Danutė Bobeliai;

Po 100 dol.: Amb. Anicetas ir Janina Simučiai; Auksė Trojė; Vytautas Vaikutis; Albinas Sakalas; Vytautas Strolija; Vytautas ir Albina Žumbakiai; Vytautas Matzelis.

Po 60 dol.: Alina ir Edvardas Stankinai.

Po 50 dol.: Jonas ir Giedrė Stankūnai.

Po 25 dol.: Vida Jankauskienė; Sigita ir Guoda Bobeliai.

Po 20 dol.: Eleonora Jankauskienė.

Sveikiname naujai įstočiusius narius į Lietuvos Fondą ir dėkojame visiems, taip dosniai aukojusiems.

Lietuvių Fondo vajas vyksta iki 1996 m. sausio 15 d. Norintieji paaukoti, prašomi čekius rašyti:

Lithuanian Foundation, Inc.
14911 127th St.
Lemont, IL 60438

Aukos nurašomos nuo federalinių mokesčių.

Padėka

Lietuvių Fondo Vajaus koncertas jau praėityje. Dėkojame visiems, kurie koncerte dalyvavo ir turėjo progos išgirsti kylančią žvaigždę soprana Virginiją Bruozytę - Mulioliene iš Clevelando, ir pianistą Michael Borowitz.

Prie šio koncerto pasisekimo prisidėjo:

Algis ir Ramutė Česnavičiai, Algis ir Vida Jankauskai, Ina ir Pranas Gvildžiai, Gina Jankauskaitė, Ieva Jankutė, Kostas Norvila, Giedrė Stankūnienė, Marija Žukauskienė.

Visiems atsilankiusiems į koncertą, aukojusiems ir talka prisidėjusiems Lietuvos Fondo vardu dėkoju.

Lilė Milukienė,
Lietuvių Fondo atstovė N.Y.

Darius Kasparaitis, New York "Islanders" ledo ritulio komandos žaidėjas, spalio 13 d. prieš rungtynes pasirašė kontraktą 4 metams už \$4 milijonus.

Nepamirškite!

Spalio 29 dieną 2 val. ryto pasukti laikrodžius 1 valandą atgal.

"Darbininko" JUBILIEJINIAI KONKURSAI

"Darbininko" laikraštis, švenčdamas savo 80 metų sukaktį, skelbia atvirus novelės ir straipsnio konkursus. Novelės konkursas lyrine tema "Laiškas draugei, draugui iš Tėvynės ar užjūrių". Šiam konkursui įvedama lyrinė epistoliarinė (laiško) forma. Novelės ilgis - 15-20 mašinėlė (spausdintuvu) rašytu (dviguba interlinija) puslapių.

Straipsnio konkursas religine tema "Ko Rūpintojėlis laukia iš mūsų". To pageidavo premijos mecenatas prel. dr. Juozas Prunskis. Straipsnio ilgis 12-15 mašinėlė (spausdintuvu) rašytu (dviguba interlinija) puslapių.

Kiekvienam iš konkursų atskirai yra paskirtos sekančios premijos:
I-a premija 300 dol.
II-a premija 100 dol.
Dvi trečios po 50 dol.

Laikas iki konkurso pabaigos: lapkričio 1 d. pašto antspaudo data ant gauto konkursui voko.

Kūriniai siunčiami konkursams įprasta tvarka, pasirašomi slapyvardžiu. Pridedamas uždaras vokas, pasirašytas slapyvardžiu, o jo viduje yra autoriaus tikroji pavardė, vardas, adresas, telefonas ir autoriaus užrašas "Leidžiu savo kūrinį išspausdinti *Darbininke*". Vertinimo komisija kūrinių egzempliorių dalyviams negrąžina. Siųsti šiuo adresu:

"Darbininko" novelės arba straipsnio konkursas
341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

SKELBIMAI

Siūlo darbą

Skubiai reikalinga moteris prižiūrėti 18 mėn. berniuką. Gali gyventi šeimoje arba atskirai Albany - Schenectady apylinkėje. Skambinti: 1-518-372-6529. (sk.)

Moterims siūlomi darbai amerikiečių šeimoje. Turi susikalbėti angliškai, mėgti vaikus, žinoti namų ruošos darbus. Patikima agentūra. Telef. (516) 377-1401. (sk.)

Ieško darbo

Moteris iš Lietuvos ieško darbo lietuvių šeimoje. Gali valyti butą, prižiūrėti vaikus, ligonius, šeimininkauti, virti ir kt. Skambinti (516) 269-9417. (sk.)

Reikalinga

Bostone reikalingas kambarys profesorui iš Lietuvos nuo lapkričio pabaigos dviem savaitėms. Skambinti po 1 val. p.p. tel.: (607) 655-3490. (sk.)

Paslaugos

TALPINTUVAI Į LIETUVĄ siunčiami kas savaitę. Siuntiniai, maisto siuntiniai, **komeracinės** siuntos laivu arba oru - **air cargo**. TRANSPAK, 2638 W. 69th Street, Chicago, IL 60629. Telef. 312 436-7772. CONNECTICUT valstijoje 203 232-6600. (sk.)

Parduodamos knygos

Fighters for Freedom - Lithuanian Partisans Versus the U.S.S.R. - by Juozas Daumantas. Tai svarbi anglų kalba knyga, nes autorius (tikra pavardė Juozas Lukša) pats buvęs partizanų vadas, dalyvavęs įvairiuose žygiuose; aprašė 1944 - 1947 metų partizanų operacijas. Jis net prasimuša į Vakarų, pasiekia Vokietiją ir Prancūziją, atneša daug žinių. Čia pasirodžia tolimiesiems partizaniniams karii. Vėl lėktuvu grįžta į Lietuvą ir ten išduotas neužilgo žuva. Lietuviškai šios knygos išleistas kelios laidos. Angliškai išleista ši antroji laida. 279 psl., minkštasis viršelias. Gaunama "Darbininko" administracijoje. Kaina 10 dol. su persiuntimu. (sk.)

"Lietuvos aidas", patriotinės minties, plačios informacijos dienraštis, daugiausiai skaitomas išeivijai lietuvių, dėl daugiau kaip dvidešimt metų praradimo, buvo priverstas pakelti metinę oro pašto prenumeratą iki \$130 nuo 1994 m. rugpjūčio 1 d. Čekį \$130 rašyti "Lietuvos aidas" vardu ir siųsti JAV įgaliotiniui adresu: Bronius Juodelis, 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL 60514. Tel. 708 986-1613.

Skelbkites "Darbininke" - pasidalinkite **džiaugsmu, išreikškite užuojautą, pirkite, parduokite!**

Kretingos pranciškonų labdaros valgyklai, kuri buvo aprašyta "Darbininko" nr. 29, aukojo:

Kun. Vytautas Memėnas, Frankfort, IL - 100 dol.;
G. Podgalsky, Watchung, NJ - 10 dol.;
A. Pocienė, Watchung, NJ - 5 dol.

Norintieji prisidėti prie šios valgyklos išlaikymo, prašomi aukas siųsti:

Franciscan Fathers
361 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207.

Pažymėkite, kad tai jūsų auka Kretingos vienuolyno labdaros valgyklai.

Toronto lietuvių dramos teatras AITVARAS

1995 m. spalio 29 d., sekmadienį, 3 val. popiet Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, NY,

atlieka

Felikso Jokubausko trijų veiksmų komediją

"PASKUTINIS IŠ VARLYNĖS"

Režisierius - Algirdas Kynas

Apatinėje salėje nuo 12:30 val. p.p. ir po spektaklio bus pietūs ir atgaiva

Įėjimo auka: suaugusiems - 15 dol., moksleiviams - 10 dol.

Visus maloniai kviečia

L.B. N.Y. Queens apylinkės valdyba